

Gunjača, Ante

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

University of Split, Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy / Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:123:688244>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-24**

Repository / Repozitorij:

[FCEAG Repository - Repository of the Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

FAKULTET GRADEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE
SVEUČILIŠNI DIPLOMSKI STUDIJ ARHITEKTURE

DIPLOMSKI RAD 2015 / 2016
RIVA PLUS

Student: Ante Gunjača
Mentor: izv. prof. Dario Gabrić
Komentor: doc.dr.sc. Silvia Golem

SADRŽAJ

KOMENTORSKI RAD - PROFIT, ČOVJEK, PROSTOR

turizam
povijesne jezgre
gentrifikacija
poluotok danas

LOKACIJA

Zadar - analiza
lokacija A - Forum
lokacija B - Crkva Sv. Nikole
lokacija C - Bastion Citadela

KONCEPT

REFERENCE

TEHNIČKI OPIS

GRAFIČKI PRILOZI

lokacija A - Forum KULTURNI CENTAR		lokacija B - Crkva Sv. Nikole PLESNI CENTAR		lokacija B - Bastion Citadela CAFFE BAR / VIDIKOVAC	
- situacija s prizemljem	M 1:500	- situacija s prizemljem	M 1:500	- situacija s prizemljem	M 1:500
- situacija	M 1:500	- situacija	M 1:500	- situacija	M 1:500
- tlocrt prizemlja	M 1:100	- tlocrt prizemlja	M 1:100	- tlocrti	M 1:100
- tlocrt 1. kata	M 1:100	- tlocrt 1. kata	M 1:100	- presjek 1-1	M 1:100
- tlocrt 2. kata	M 1:100	- tlocrt krova	M 1:100	- presjek 2-2	M 1:100
- tlocrt krova	M 1:100	- presjek 1-1	M 1:100	- sjeverozapadno pročelje	M 1:100
- presjek 1-1	M 1:100	- presjek 2-2	M 1:100	- jugoistočno pročelje	M 1:100
- presjek 2-2	M 1:100	- sjeverozapadno pročelje	M 1:100	- sjeveroistočno pročelje	M 1:100
- presjek 3-3	M 1:100	- jugoistočno pročelje	M 1:100	- jugozapadno pročelje	M 1:100
- presjek 4-4	M 1:100	- sjeveroistočno pročelje	M 1:100		
- presjek 5-5	M 1:100	- jugozapadno pročelje	M 1:100		
- sjeverozapadno pročelje	M 1:100				
- jugoistočno pročelje	M 1:100				
- sjeveroistočno pročelje	M 1:100				
- jugozapadno pročelje	M 1:100				

ISKAZ POVRŠINA

ZAHVALA

SADRŽAJ

TURIZAM

- Karakteristike
 - Profit
- Turizam kao monokultura

POVIJESNE JEZGRE

- Boravak u povijesnim jezgrama
- Trgovački centri kao faktori promjena
 - Ekspanzija automobila

GENTRIFIKACIJA

- POLUOTOK DANAS

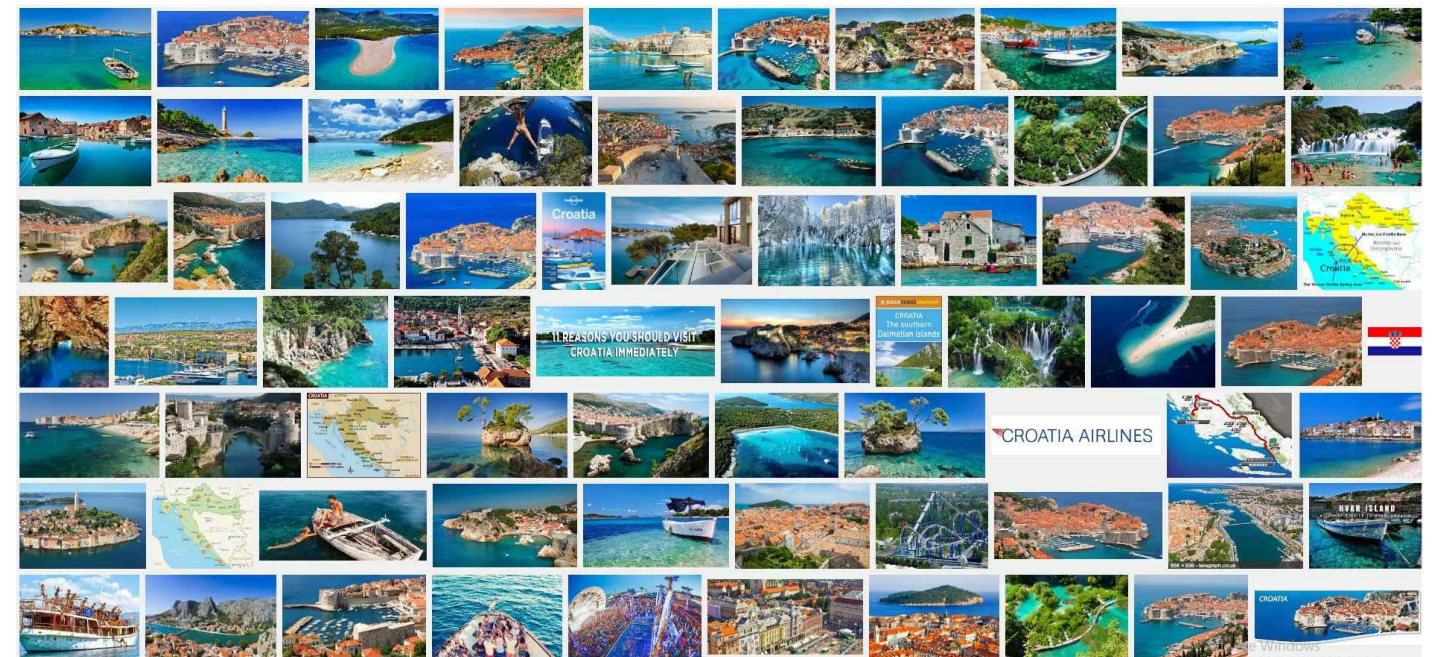
Rekordna 2015. bolja u odnosu na lani za 6,8 posto u noćenjima i 8,3 posto u dolascima

“ Slijedi Splitsko-dalmatinska županija u kojoj je ostvareno 14 milijuna i 648 tisuća noćenja (+8,45%) te 2 milijuna i 604 tisuća dolazaka (+9,35%). “

“ U Zadarskoj županiji ostvareno je 10 milijuna i 720 tisuća noćenja (+6,2%) te milijun i 536 tisuće dolazaka (+5,5%). “

“ Slijedi Dubrovačko-neretvanska županija s 6 milijuna i 788 tisuća noćenja (+4,4%) te milijun i 506 tisuća dolazaka (+6,75%). “

Podaci Ministarstva turizma za 2015. godinu

TURIZAM KAO MONOKULTURA

Ugostiteljstvo je djelatnost koja u potpunosti prevladava u povijesnim jezgrama. Sve je više restorana i tzv. kafića koji prisvajaju javne prostore, trgove, ulice, ne ostavljajući mjesta za uobičajeni gradski život. U Trogiru je zbog restorana posjećen jedan stari perivoj. U Dubrovniku primjerice suncobrani samo što ne ulaze u prozore katedrale. Kafići i restorani ne samo da zakrčuju javne prostore- trgove i ulice, već stvaraju buku, zagorčavaju život onim preostalim, malobrojnim građanima koji ne žele ili ne mogu napustiti povijesne jezgre. Pobrkao se sasvim uobičajeni sezonski i dnevni red gradova, životni ritmovi: gradovi su zimi pusti, ljeti se sve do zore ne može spavati od buke i galame.

Naravno, za zamiranje gradova u cjelini, ne samo povijesnih jezgri, kriva je tijekom posljednja dva desetljeća deindustrijalizacija, propadanje realne proizvodnje koja je uslijedila s restauracijom kapitalizma Naime, uvriježilo se shvaćanje da je industrija stvar socijalizma. To se osobito teško osjeća u Šibeniku, čije je gospodarstvo gotovo u potpunom kolapsu. U krizi je brodogradnja ,djelatnost s tisućljetnim tradicijama,koja je sastavni dio ne samo privrednog već i kulturnog identiteta. Na rubu propasti je i Jadrankamen na Braču, s industrijom koja za Dalmaciju ima upravo amblematska značenja. U ekologiji, opće poznata je činjenica, monokulture nisu prirodni fenomen. Primarno prvobitno raslinje bilo je heterogeno pa je tako među ostalim bilo otpornije širenju biljnih oboljenja. Monokulture su neprirodne i djelo su čovjekovog djelovanja. To važi i za ekonomiju. Gospodarske djelatnosti svojstvene gradu, neizmjereno su kompleksnije i više diferencirane od onih svojstvenih selu. Dakako, njihova je socijalna struktura veoma raščlanjena sa sekundarnim, tercijarnim i kvartalnim djelatnostima. No, Dalmaciji se nameće turizam kao dominantna , ili skoro kao jedina, ili kako se to pomodno kaže strateška djelatnost. Aktualni splitski gradonačelnik koji autokratski vlada gradom izložio je svoju viziju razvoja- program : da Split bude kao Ibiza. Dakle, uzor je naselje na istoimenom otoku u arhipelagu Baleara, turističko središta najpoznatije po noćnom životu. Kao ideal nudi se turistička izgradnja u Španjolskoj koja prednjači po intenzitetu potrošnje prostora i po uništavanju obale. Projekt pod nazivom *Hrvatski san* , inspiriran Dubaiem u Ujedinjenim arapskim emiratima planira na obali Jadrana turističko naselje-„grad“ od 100 000 stanovnika. Broj cjelokupnog pučanstva Dalmacije tijekom povijesti kretao se oko broja 200 000. Veoma je moguće brzo ostvarenje ovakvih hrvatskih snova. Hoteli, uostalom kao i banke, telekomunikacije,tisak,mediji općenito,nakon što ih je država financijski sanirala, rasprodani su u besćenje stranom kapitalu. Međutim, strani kapital koji se domogao hotela nije se baš sjajno iskazao posebno u gradu Hvaru gdje je turizam zaista gotovo jedina djelatnost. Propagandno se ponavljaju teze, koje dakako nisu bez osnova, o gospodarskoj važnosti turizma pogotovo u zemlji u kojoj se vanjsko zaduživanje ubrzava. Zanimaraju se pri tome negativni efekti turizma poput nekontrolirane izgradnje, uništavanja i trošenja prostora, sjeća šuma, betoniranje obale...Dubrovnik je nekoliko puta tijekom ljetne sezone doživio potpuno zakrčivanje, tako da je policija morala uredovati pri ulasku i izlasku kroz gradska vrata. Predlaže se da uvede mehanizam koji bi regulirao dolazak grupa turista koje bi se trebale prije najaviti. Naravno da se tjeskobno smanjuje egzistencijalni prostor autohtonom stanovništvu. Na kruzerima s posadama i putnicima ima više od četiri tisuće ljudi što je znatno više od nekadašnjeg broja žitelja većine dalmatinskih gradova. Ove godine s njima će pristići u Dubrovnik, predviđa se , nešto manje od milijun turista. Međutim zaboravlja se da turisti ostavljaju, osim deviza otprilike oko jedan kubični decimeter tjelesnih izlučevina.

Ivo Babić: Povijesne jezgre dalmatinskih gradova i njihova sudbina

Hrvatski turizam je jedna od najvažnijih gospodarskih grana s udjelom od 17.3 % u BDP-u prema podacima za 2015. godinu što predstavlja značajan izvor prihoda za državnu blagajnu. Broj turista koji je u 2015. godini posjetio Hrvatsku iznosi 11 milijuna i 518 tisuća gostiju što iznosi gotovo 2.3 puta više gostiju nego stanovnika same države. Sam broj posjetitelja govori o količini potrebnih smještajnih kapaciteta koje zahtjeva toliki broj gostiju. Većina posjetilja boravi u malim obiteljskim apartmanima većinom smještenim u obiteljskim kućama uz obalu, manji broj boravi u hotelima visoke i srednje kategorije te u autokampovima. Kako se trend porasta broja gostiju i noćenja iz godine u godinu povećava tako i dolazi do potrebe za sve većim kapacitetima za smještaj tolikog broja gostiju. U posljednjih par godina dolazi do ekspanzije malih obiteljskih smještaja u vidu apartmana koji su većinom u obiteljskim kućama i koji služe kao dodatan izvor prihoda za vrijeme sezone. Ekspanzija takve vrste smještaja je posebno vidljiva u većim sredinama s nedostatakom građevinskog prostora što onemogućuje planirano širenje kapaciteta i izgradnju istih. Karakteristika takve vrste smještaja je iseljavanja domicilnog stanovništva iz svojih domova u svrhu povećanja kapaciteta a produkt toga je financijska inekcija u kućni budžet što nerijetko predstavlja poprilični postotak. Vidljiv je nedostatak većih smještajnih kapaciteta u vidu velikih hotela koji uz svoje popratne sadržaje nude i pristupačnost određenim lokacijama koje su kao takve atraktivne turistima. Korijen tog problema možemo naći u strategiji razvoja turizma kroz proteklih 20 godina gdje nije bilo jasnog planiranja određenih turističkih mjesta nego su današnji turistički centri i centri s najvećim brojem kapaciteta nastali stihijski, neplanski masovnom gradnjom i priljevom stanovništva iz unutrašnjosti koji danas kao što sam već spomenuo svoje domove ustupaju turistima. Velika prednost hrvatskog turizma je raznolika ponuda sadržaja bilo prirodnih ili kulturnih ili ponude u vidu arhitektonskih znamenitosti zbog iznimne očuvanosti priobalnih gradova koji su relativno malo promjenili svoj izgled kroz vrijeme osim što su im periferna područja naseljenja dok su jezgre ostale spomenici u vremenu. Svi ti faktori su utjecali na masovnu ekspanziju turizma u posljednja dva desetljeća te rast jedne grane gospodarstva do te mjere da praktički funkcioniranje države ovisi o priljevu novca kroz turizam.

Podaci Ministarstva turizma za 2015. godinu

PROFIT

Prema podacima Hrvatske narodne banke (HNB), tijekom prvih 9 mjeseci 2015. godine, prihodi u turizmu od stranih gostiju, iznosili su 7 milijardi i 298 milijuna eura, što u odnosu na isti period prošle godine (6 milijardi i 779 milijuna eura) predstavlja rast od 7,6 posto, odnosno 518,8 milijuna eura. Prihodi iz osobnih razloga u tom periodu su iznosili 7 milijardi i 120 milijuna eura te su porasli za 7,5 posto, odnosno za 494 milijuna eura u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Prihodi iz poslovnih razloga su tijekom prvih 9 mjeseci 2015. godine iznosili 177 milijuna eura što predstavlja rast od 16,4 posto, odnosno ostvareno je 25 milijuna eura više nego li u istom razdoblju prošle godine. U trećem tromjesečju, odnosno tijekom mjeseca srpnja, kolovoza te rujna 2015. godine prihodi od turizma iznosili su 5 milijardi eura, što u odnosu na isti period prošle godine (4,660 milijardi eura) predstavlja rast od 7,5 posto, odnosno rast od 348,5 milijuna eura. Prihodi iz osobnih razloga su porasli za 343,9 milijuna eura, odnosno za 7,5 posto. U trećem tromjesečju 2015. ti su prihodi iznosili 4,954 milijardi eura, dok su za isti period prošle godine iznosili 4,610 milijardi eura. Najveći porast u odnosu na prošlu godinu imali su prihodi dolazaka iz poslovnih razloga s rastom od 9,3 posto, odnosno s rastom sa 49,7 milijuna eura na 54,3 milijuna eura. Udio prihoda od putovanja - turizma u ukupnom BDP-u u prvih 9 mjeseci 2015. godine iznosio je 22,2 posto što predstavlja rast od 1,2 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine. U trećem tromjesečju udio prihoda od putovanja - turizma u ukupnom BDP-u iznosio je 41,3 posto, što u odnosu na isti period 2014. predstavlja rast udjela od 1,4 posto.

Podaci Ministarstva turizma za 2015. godinu

POVIJESNE JEZGRE

BORAVAK U POVIJESNIM JEZGRAMA

Povijesne jezgre dalmatinskih gradova i ruralnih naselja u potpunoj su krizi. One gube svoju prvenstvenu funkciju, a to je stanovanje. Žitelja je sve manje. U povijesnoj jezgri Dubrovnika živi ih još nekoliko stotina. Građanstvo u doslovnom smislu, ono koje živi sa svojim gradom, ono koje prenosi urbanu memoriju i kolektivni duh je najvrjedniji urbani supstrat. To živo tkivo zamire i nestaje tako da se cijele četvrti pretvaraju u šuplje kulise. Socijalistička/komunistička revolucija također je pridonijela rastakanju zatečenog društvenog tkiva. Iz manjih gradova iselile su tanke urbane elite koje su se s razlogom osjećale ustrašenima i ugroženima. S revolucijom se u prazne konfiscirane i nacionalizirane kuće naselio seoski *umpenproletariat* koji se s vremenom uspio urbanizirati, no i taj sloj odnedavno napušta povijesne jezgre. Nije ništa bolja, ako nije i tragičnija sudbina ruralnih naselja koja su opustjela osobito zbog volunтарыstičke postrevolucionarne industrijalizacije i zapuštanja poljoprivrede.

Istini za volju treba naglasiti da nikad nije bilo lako i ugodno živjeti unutar sabijenih povijesnih jezgri. Srednjovjekovni prostorni okviri odavno su već tijesni za nove funkcije i za prohtjeve kvalitetnijeg prebivanja. U Korčuli je iseljavanje iz jezgre veoma stari proces, pogotovo plemstva koje je željelo biti bliže svojim poljima, odatle tamo brojna kućišta, zidine napuštenih i ruševnih kuća. U Trogiru se za iseljavanje u sunčanije i prostranije predgrađe na Čiovu prijetilo gubitkom građanskog statusa. Napuštanje i degradacija povijesne jezgre očituje su u Splitu već početkom XX. stoljeća. Za dio povijesne jezgre unutar Dioklecijanove palače ustalio se naziv Get- pojam za zloglasnu, siromašnu četvrt s deklasiranim stanovništvom. Iseljavanje iz povijesnih jezgri postaje također statusno pitanje. Sve je veći broj napuštenih zgrada u povijesnim jezgrama, pogotovo u ruralnim naseljima. U toku je, s restauracijom kapitalizma, tendencija sveopćih rasprodaja ponajviše strancima koji mogu kupiti inače veoma skupe kuće. Novo sezonsko stanovništvo, bilo domaće, bilo strano, boravi tek privremeno tako da se ne može integrirati u društvenu sredinu, a vjerojatno to i ne želi, što je inače fenomen izražen u Italiji. Neki od tih novo pristiglih vlasnika ne dolazi godinama u svoje stanove. Kuće, one nenaseljene, ali i one sa stanarima koji u njima rijetko borave, veoma brzo propadaju. Kuća i njeni stanari su jedinstvena cjelina. Kapke treba otvarati, kuću valja provjetravati i popravljati, u svakom slučaju u zgradama treba živjeti.

Dalmatinski gradovi ali manja naselja su sve više bez života, zimi gotovo sablasno pusti i mračni. Sa svim nedaćama života u zapuštenim povijesnim sredinama za relevantan broj žitelja još je uvijek privlačno prebivalište. Prema istraživanjima - anketama provedenima 2002. godine čak 50% žitelja povijesne jezgre Splita izrazilo se da se uopće ne namjeravaju iseliti; njih 35% upravo je zadivljeno životom; 21,5 % posto je čak presretno. Moguće da bi danas bilo više negativnih odgovora jer se ništa nije učinilo na poboljšanje životnih uvjeta. Uz sve nedostatke još je uvijek privlačan život u povijesnim ambijentima zbog humanijih prostornih mjerila; neizmjereno je bogatiji u semiotičkom i semantičkom smislu kao veoma sadržajna sredina u odnosu na monotone i bezlične nove četvrti.

Ivo Babić: Povijesne jezgre dalmatinskih gradova i njihova sudbina

Profesor Ivo Babić je savršeno točno opisao život u današnjim povijesnim jezgrama s tim da bi osobno nadodao još jedan faktor koji je bitno utjecao na današnje stanje a to je turizam i njegova ekspanzija koja je kao što sam već spomenuo dovela do masovne apartmanizacije i pretvaranja stambenih prostora u prostore za iznajmljivanje turistima. To nebi predstavljalo toliki problem da se nije dogodilo sljedeće, to da su danas većina tih iseljavanja trajna, stanovnici se više na vraćaju u svoje prvobitne prostore nego uz pomoć profita ostvarenog od turizma „ bježe „ na periferiju grada, mirnija područja gdje ostvaruju svoju privatnost dok im prethodni stambeni prostori služe kao dodatan izvor prihoda a nekima i kao cijelokupni prihod zbog opredjeljenosti prema toj grani gospodarstva. Suština toga je pozitivna, kao što se određeni ljudi bave trgovinom, određeni proizvodnjom tako i određeni imaju pravo na bavljenje turizmom ali problem koji je nastao prevelikom ovisnošću o toj grani gospodarstva i iseljavanja stanovništva jest taj da su zimi, u periodima kada je intezitet turista najmanji te iste jezgre postaju pusta mjesta, mjesta bez života, bez onoga što su nekada imale, a to je centar zbivanja cijelokupnog života grada. Masovnom apartmanizacijom i pretvaranjem nekadašnjih stambenih prostora u prostore za boravak turista nestaje ono prvobitno domicilno stanovništvo koje bi trebalo taj dio činiti „ živim „ cijelokupni dio godine, velika podređenost turizmu dovodi do pretvaranja velike većine javnih prostora u terase ugostiteljskih objekata, pozornice za ljetne događaje koji prestankom sezone gube svoju svrhu jer osim što odlaze turisti otišli su i domicilni stanovnici koji bi trebali tim dijelovima dati svrhu koju su prvobitno imali, a to je da budu centar zbivanja tokom cijele godine, razmjene dobara, trgovine, razgovora, druženja.

Trgovački centri i fenomen koji ih prati je usko vezan s pojavom " potrošačkog društva " , odnosno " potrošačke kulture " ili " konzumerizma ". U globaliziranom potrošačkom kapitalizmu procesi potrošnje zadobivaju vodeću ulogu u restrukturiranju gradova, zbog čega njihova vitalnost i prepoznatljivost uvelike ovise o sposobnosti stvaranja i održavanja predodžbe o gradu kao mjestu privlačnom za potrošnju, uključujući i turističku potrošnju. Utjecaji potrošačke kulture na urbane prostore višeznačni su te ih je potrebno razmotriti iz različitih aspekata. Prije svega, moguće je usporediti funkcije trgovačkih centara i gradskih središta. Ono što odlikuje gradske centre jest intenzivno isprepletanje različitih funkcija i koncentracija središnjih funkcija poput uprave, poslovanja, trgovine, kulture, zabave i usluga. Premda trgovački centri često pokušavaju obuhvatiti mnoge funkcije koje su karakteristične za javne prostore gradova, oni ne mogu zamijeniti ni njihovu polifunkcionalnost ni identitetsku funkciju. Naime, dok su središta gradova mjesta od javnog značaja, trgovački centri pripadaju prostoru privatnog kapitala te stoga predstavljaju „pseudo-javni prostor", odnosno „polujavni prostor", koji se naizgled doima javnim, a u biti predstavlja privatiziranu javnu sferu. Utjecaj potrošačke kulture na restrukturiranje gradova moguće je analizirati i s obzirom na promjene koje doživljavaju gradska središta uslijed trenda suburbanizacije i decentralizacije trgovine, koji je od 1950-ih godina bio snažno prisutan u američkim, a potom i u mnogim europskim gradovima. Supermarketi i multifunkcionalni trgovački centri na periferiji grada s vremenom su odvlačili dio sadržaja i dinamike iz gradskih središta stvarajući iluziju urbanosti ondje gdje ona nije postojala i svodeći doživljaj urbane kulture na individualizirano iskustvo kupovine.

Opisani trendovi nisu zaobišli ni hrvatske gradove. Primjerice, u Zagrebu je između 1994. i 2004. godine otvoren 31 kupovni centar, dok je u samom središtu grada, na Ilici, zatvoreno preko 150 poslovnih prostora, od čega većinu čine trgovine). Premda pojava kupovnih centara na rubnim dijelovima grada nije jedini čimbenik koji je utjecao na zatvaranje malih trgovina u gradskoj jezgri, njihov razvoj dodatno je umanjio atraktivnost gradske jezgre kao odredišta za kupovinu. S druge strane, pokušaji da se pojedini dijelovi gradske jezgre obnove izgradnjom multifunkcionalnih trgovačkih centara često su imali negativne posljedice, koje se očituju u uniformiranom izgledu grada te procesima privatizacije i komercijalizacije javnih prostora. Prema mišljenjima stručnjaka zaposlenih u gradskim upravama, jezgre hrvatskih gradova mogu se opisati kao mjesta koja su sve zanimljivija privatnim investitorima, koja se snažno komercijaliziraju, ali i kao mjesta u kojima dolazi do iseljavanja stanovništva. U gradovima koji su ujedno turističke destinacije navedeni procesi mogu koincidirati s procesom turistifikacije, koja može rezultirati pražnjenjem jezgre od stalnog stanovništva i njezinim pretvaranjem u „muzejsku kulisu zanimljivu za organizirane turističke obilaske". U Hrvatskoj su ovi procesi osobito vidljivi u povijesnim jezgrama Dubrovnika, Splita i Zadra, ali i u drugim gradovima čiji se ekonomski razvoj sve više zasniva na razvoju turizma.

Ekspanzija automobila i načini njegova korištenja doveli su do još jednog problema koji postaje sve više važan a to je nedostatak parkirnih mjesta na atraktivnim lokacijama.

Automobili prestaju biti samo prijevozno sredstvo, postaju način života, vidljivo je danas nemarno korištenje automobila i način korištenja gdje se nastoji doći u svaki dio grada s automobilom, mjesta koja ne dozvoljavaju i nemaju potrebne kapacitete postaju nezanimljivi, neatraktivni stanovnicima.

Današnje stanje gdje praktički imamo 2 automobila po jednoj obitelji predstavlja ogroman i naizgled nepremostiv problem.

Parkinzi koji postoje također se pretvaraju u tvornicu profita na način da se svako parkirno mjesto počinje naplaćivati što je često nepremostiv problem današnjem prosječnom hrvatskom stanovniku gdje cijena od prosječno 10-15 kn za jedan sat parkiranja van sezone predstavlja financijski nemoguć zadatak.

Samim time i nedostatkom parkirnih kapaciteta mjesta odumiru, stanovnici biraju mjesta lakog dolaska, odlaska, jezgre s svojim nedostatnim kapacitetima i cijenama za jedan sat parkirnih mjesta postaju nepristupačna, nedovoljno zanimljiva zajedno sa nedostatkom ikakvih društvenih događanja.

Dubrovnik, Split i Zadar dijele taj problem, ljeti se cijena parkiranja penje do 45 kn po satu što je u većini slučajeva polovica dnevne zarade prosječnog stanovnika što takva mjesta čini potpuno neatraktivna, neostvariva i samim time gube svoje domicilno stanovništvo koje bira jeftinije solucije a to najčešće bivaju trgovački centri sa svojim ogromnim kapacitetima za potrošnju a ujedno pružaju parkirni komfor, sve u jednom.

Spomenuto je da su procesi gentrifikacije i urbane obnove usko vezani uz djelovanje aktera u urbanom i javnom prostoru, naročito prostoru gradskog centra ili središta grada. Također su i neodvojivi od procesa urbanizacije i modernizacije te njima srodnih procesa. Gentrifikacija je proces restrukturiranja društvenih slojeva i aktera u prostoru gradova, odnosno, način uvođenja viših (elitnijih) klasa u obnovljene centre gradova. Ovi su procesi s vremenom poprimali različita obilježja te donosili veći ili manji utjecaj pojedinih aktera na prostor gradova. Za mnoge autore neki od preduvjeta koji određuju gentrifikaciju su: mijenjanje demografskih i životnih preferencija, pojava profesionalnih servisa koji privlače gentrifikatore u gradove, stvaranje šanse za ulaganje u pojedine četvrti (Beauregard, 1986.; Hamnett, 1991.; Ley, 1980.; Rose, 1984.; Smith, 1979.; prema Freeman i Braconi, 2004.: 40). Mnogi autori slažu se da se fenomen gentrifikacije kao velike snage mijenjanja urbanih četvrti ili urbane revitalizacije (inner city revitalization) pojavio u 1970-im godinama. Otada ima manje ili više jak utjecaj na obnovu i uređenje većine gradova svijeta. Proces i pojam gentrifikacije definira se kao „konverzija socijalno marginalnih područja i područja stanovanja radničke klase centra grada u srednjoklasna područja stanovanja, te predstavlja pokret privatnog investiranja u centralna područja glavnih urbanih centara koji je započeo šezdesetih godina 20. stoljeća“ (Zukin, 1987.: 129.), odnosno taj se proces može objasniti i kao „proces prostorne i socijalne diferencijacije“. Ono podrazumijeva poduzimanje određenih akcija koje su potpomognute, najčešće privatnom, ali i državnom inicijativom na izgled grada i pojedinih gradskih dijelova, a sa svrhom njihovog uređivanja i „uljepšavanja“. Na taj način određeni marginalni dijelovi grada u blizini središta grada (nekad radničke četvrti) nastoje se pomaknuti od njega, te utjecati na stvaranje proširenog i uređenog centralnog dijela grada, u koji se zatim smještaju više ili srednje klase. Kroz taj proces uljepšavanja koji je rezultat i vrijednosnih orijentacija prema izgledu i slici grada u kojem stanovništvo svakodnevno živi, „odvija se i 'popravljanje' socijalne strukture stanovništva, koja zatim u poljepšanom i eventualno gentrificiranom urbanom okruženju onda 'bolje' funkcionira“ (Čaldarović, 1989.: 123). Procesom socijalne diferencijacije u središte se sada nastanjuju tzv. 'bolje' ili imućnije klase koje zbog svog višeg statusa nastoje poboljšati i svoju neposrednu životnu sredinu, odnosno direktno utječu na izgled (centra) grada. Taj rast profesionalno - menadžerske klase (Smith, 1996.) u području 44 centra grada dovodi do smanjenja radničkih ili siromašnijih slojeva u njemu. Takav je proces obrnut procesima opadanja razvoja u ovim područjima u gotovo cijelom 20. stoljeću. Pojedini zahvati na promjeni izgleda grada mogu se poduzimati i zbog prirodnih razloga kao što je propadanje grada do kojeg neminovno dolazi s vremenom, ali mogu biti inicirani i političkim, ekonomskim i socijalnim razlozima. Međutim, gentrifikacija je prvenstveno inicirana rezidencijalnim ili stambenim obrascima i kretanjima koji ovise o zainteresiranosti određenih slojeva stanovnika za stanovanje u pojedinim dijelovima središta grada. Određena korisnost, profitabilnost i atraktivnost osnovni su čimbenici koji pokreću tzv. novi val gentrificiranoga stanovanja i ujedno elitizaciju određenog prostornog okruženja u centrima gradova. Proces urbanog uljepšavanja (embellishment) i urbane obnove u svijetu započinju 60-tih godina 20. stoljeća, a kod nas nešto kasnije. Započeli su i razvijali su se iz obnove porušenih gradova nakon Drugog svjetskog rata, ali i zbog opadanja kvalitete života u središnjim dijelovima gradova što je otvaralo mogućnost novog uređivanja i rekonstrukcije većine gradova (prema Čaldarović, 1989.). O tome govori i poznati Lefebvreov pojam „prava na grad“ kojim se označava proces čišćenja siromašnih gradskih četvrti, gdje se siromašni stanovnici istjeruju u korist bogatih (Lefebvre, 1976.). Može se reći da je vidljiv proces tzv. elitizacije stanovanja gdje se u skupe i moderne stanove naseljava viša klasa koja sebi može priuštiti elitnu razinu stanovanja u gentrificiranom dijelu centra grada. To se događa nešto više u uvjetima kapitalnih investicija, a manje u državnim (gradskim) uvjetima razvoja i urbane obnove što dovodi do rekonstrukcije centra grada uvjetovane privatnim interesima. Taj je tip urbane rehabilitacije samo jedan od varijanti razvoja ovog procesa, ali je tipičan za zagrebački slučaj Cvjetnog trga. Iako gentrifikacija počinje prvenstveno kao rezidencijalni proces, znatno je šire utemeljen jer uključuje restrukturiranje centralnog gradskog središta i njegovog korištenja (inner city) (Fainstein i Fainstein, 1982.). Proces obično uključuje trgovačko-poslovni razvoj i razvoj novih sportsko-rekreativnih mogućnosti (Schaffer; Smith, 1986.: 347). Na različitim lokacijama gentrifikacija poprima različite oblike, ali općenito ona obuhvaća obnovu starih gradskih jezgri i zgrada u centru grada za novu upotrebu, te se uglavnom odnosi na srednju i višu klasu. Ponovnim ulaganjima u područja srednjoklasnog življenja ona dobivaju na cijeni, pa gentrifikacija postaje profitabilna opcija (Schaffer; Smith, 1986.: 347). Kao sustavan proces gentrifikacija se pojavljuje kao urbana obnova, „čišćenje slumova“ i poslijeratni 5. Mora se naglasiti da iako možda nije najsretnije rješenje koristiti pojam elita, u nepostojanju boljeg termina služiti ćemo se njime. Inače, u hrvatskom društvu fenomen elitnog sloja stanovništva poprimio je, naročito od 1990-ih godina, uglavnom negativnu konotaciju smatrajući elitom samo one stanovnike koji imaju velika materijalna i financijska sredstva, ali ne i ostale statusne simbole koje bi elitno društvo trebalo imati (obrazovne, kulturne i sl.). Iz toga je slijedilo njihovo obilježavanje tzv. kvazielitom ili antielitom stoga i jer su mnogi njeni pripadnici do vlastitih sredstava došli doslovce „preko noći“ te na razne sumnjive načine. 45 program rekonstrukcije proveden 1950-ih i 1960-ih godina u najrazvijenijim kapitalističkim nacijama. Termin se povezuje s Ruth Glass u ranim 1960-ima koja je i skovala taj pojam. Međutim, postojala je i ranija, sporadična rehabilitacija (obnova) u brojnim europskim gradovima 19. stoljeća kad su brojni radnici premješteni od strane više klase ili The Improvements - kako su se zvali u Britaniji, a embourgeoisement u Francuskoj (Rodger 1982.; Harvey 1985.; U: Schaffer; Smith, 1986.: 348). Razlika između ranijih iskustava rehabilitacije (obnove) i suvremene gentrifikacije je ta što je posljednja sistematičnija i raširenija; što je internacionalan proces, a ne nacionalan i povezan s velikim ekonomskim, političkim i društvenim procesima. Obično se događa u strogom gradskom centru oko CBD-a (Central Business District), područja opisanog još u tradicionalnoj čikaškoj školi, i ekološkim područjima unutar urbane strukture kao što je zona tranzicije (Burgess, 1925.; U: Schaffer; Smith, 1986.: 347), ili zoni najbližoj gradskom centru (širem centru grada).

UTJECAJ DRUŠTVENIH AKTERA NA PROCES GENTRIFIKACIJE I PAUPERIZACIJE: PRIMJER ZAGREBA

ANDELINA SVIRČIĆ GOTOVAC

Urbana regeneracija obično se definira kao strukturna i funkcionalna izmjena određenih dijelova grada koju financiraju privatni (korporativni), a nekada i državni akteri. Najčešće pogađa siromašnije slojeve društva te njihove nekadašnje domove mijenja / ruši te gradi skupe prostore za više klase društva.

Gentrifikacija dalmatinskih gradova je najbolje vidljiva na primjeru Dubrovnika gdje je praktički cijela gradska jezgra pretvorena u turistički prostor, veliki hotel - grad gdje je domicilno stanovništvo iselilo na periferna područja, svoje nekadašnje domove pretvorilo u turistički smještaj i od nekada grada punog života, razmjene znanja i dobara, napretka pretvorilo u turističku kulisu koja donosi profit. Nekada su časne sestre zvonjavom pozdravljale galijske galije koje bi uplovljavale u gradsku luku a danas pozdravljaju kruzere koji se sidre ispred grada i u grad dovode ogroman broj turista koji osim što donose profit donose i zagađenje te u konačnosti grad svojim odlaskom i istekom turističke sezone pretvaraju u prazno kazalište bez ikakvih javnih sadržaja vezanih za domicilno stanovništvo. Ovo nije karakteristika samo Dubrovnika, vidljive su slične promjene i u Splitu i Zadru koji također podpadaju pod utjecaj turizma i sve mu se više podređuju zanemarujući svoje domicilno stanovništvo koje je djelomično samo krivo za novonastalo stanje svojom nezasićenom potrebom za novcem.

Prije svega, može se primijetiti kako među različitim tipovima urbanih aktera, unatoč razlikama u profesionalnom podrijetlu, postoji suglasnost kada je riječ o pozitivnim aspektima promjena koje uočavaju na Poluotoku. Ponajprije, stanovnici ističu kako je Poluotok danas uređeniji i reprezentativniji, zahvaljujući projektima urbane obnove. Također, primjećuju kako Zadar postaje sve atraktivnije turističko središte, što se odražava na sadržaje u povijesnoj jezgri.

Kada je riječ o negativnim aspektima, vidljiv je manjak komunalnog reda te sve izraženiju komercijalizaciju javnih površina, na što osobito upozoravaju stručnjaci. Ovdje se, međutim, mogu primijetiti i neke razlike među pojedinim tipovima aktera. Naime, dok ugostitelji ističu kako je povećan turistički promet pozitivno utjecao na poduzetnike koji su počeli više ulagati u povijesnu jezgru, dio stručnjaka upozorava kako se ta ulaganja odvijaju stihijski, bez strateških smjernica razvoja. Stručnjaci za prostor također ukazuju na nedovoljnu raznolikost ponude i nestajanje tradicijskog obrta te upozoravaju na nekontrolirani rast ugostiteljskih objekata i objekata brze prehrane, od kojih su mnogi zatvoreni izvan sezone.

Nadalje, u nizu iskaza ističe se primjedba kako najveću prijetnju po vitalnost gradske jezgre u budućnosti predstavlja postepeno iseljavanje stanovništva i posljedično opadanje funkcije stalnog stanovanja. Na ovaj problem podjednako ukazuju stručnjaci, predstavnici civilnog sektora, poduzetnici i predstavnici lokalne samouprave. Sudionici istraživanja pri tome ukazuju na nekoliko mogućih uzroka iseljavanja lokalnog stanovništva, uključujući neadekvatne stambene uvjete i prometnu nepristupačnost pojedinih dijelova Poluotoka, ali i promjene u turizmu koje su dovele do povećanog interesa za smještajnim kapacitetima u gradskoj jezgri.

Govoreći o problematičnim aspektima gradske jezgre, mnogi stanovnici govore kako Poluotok posljednjih godina obilježava izrazita sezonalnost, pri čemu je ljeti prenapučen i posjetiteljima i sadržajima, dok se u zimskim mjesecima često stvara dojam „ispražnjenosti“ grada, a događanja su rijetka i slabo posjećena, što se može ilustrirati sljedećim iskazom:

„Stvara se jedan osjećaj nelagode, mislim da mogu bez pretjerivanja reći, kada prolazite kroz jednu takvu pustu ulicu. To posebno dolazi do izražaja izvan sezone, kada je Poluotok daleko pustiji i kada u osam sati navečer postane sve zamračeno, to postane nekakav grad duhova. Tim više što se dobar dio stanovnika iselio, u njihove stanove su se uselili uredi koji prestaju raditi u 5-6 sati popodne, i tada imate još manje razloga za dolazak na Poluotok“ (arhitekt).

Komentirajući problem iseljavanja lokalnog stanovništva i dojam „ispražnjenosti“ Poluotoka izvan turističke sezone, primjećujemo kako se u povijesnoj jezgri gubi specifičan duh mjesta, *genius loci*, a s njim i neke karakteristike Zadra kao mediteranskog grada čiji je urbani identitet usko vezan uz povijesnu jezgru i javne prostore kao prostore svakodnevnog života.

ZADAR

GRAD

LOKACIJA: Zadar - Poluotok, Zadarska županija

Zadar (lat. ladera / lader) je hrvatski grad na Jadranskom moru, središte Zadarske županije i šireg regionalnog kompleksa sjeverne Dalmacije i Like, unutar europske NUTS 2 regije Jadranske Hrvatske.

GRADSKA NASELJA

U sastavu naselja Zadar nalaze se 22 mjesna odbora (čtvrti), a Grad Zadar, kao upravno teritorijalnu jedinicu čini osim Zadra još 14 naselja, ukupno 15 (stanje 2011). To su: Babindub, Brgulje, Crno, Ist, Kožino, Mali Iž, Molat, Olib, Petrčane, Premuda, Rava, Silba, Veli Iž, Zadar i Zapuntel.

PROMETNI POLOŽAJ

Nakon što su u XX. stoljeću prevladali kopneni putevi na račun morskih, Zadar je i dalje zadržao prometnu važnost - kroz grad prolazi jadranska magistralna cesta, a grad je spojen s autocestom A1, modernom četverotračnom cestom Zadar Zapad - autocesta A1. Odvojkom željezničke pruge je od 1966. povezan s Kninom, gdje se spaja na glavnu prugu Zagreb - Split. Međunarodnom brodskom linijom povezan s talijanskim gradom Italijom Ancona. Zračna luka Zadar nalazi se u Zemuniku, 10 km istočno od grada.

STANOVNIŠTVO

Prema popisu stanovništva iz 2011. grad Zadar ima 71.471 stanovnika, a zajedno s prigradskim naseljima na kopnu i naseljima teritorijalne jedinice na otocima 75.062 stanovnika. Urbana aglomeracija (od Petrčana na SZ do Sukošana na JI ima oko 80.000 stanovnika, a urbana regija od Vira/Vrsi, preko Nina, Murvice, zračne luke, Turnja, Sv. Filipa i Jakova te Biograda do Pakoštana i Draga oko 125.000 stanovnika.

Po veličini je, nakon Zagreba, Splita, Rijeke i Osijeka, peti grad, urbana aglomeracija i urbana regija u Hrvatskoj, ispred Slavonskog Broda, Varaždina i Pule.

GOSPODARSTVO

Turisthotel
Tankercomerc
Maraska d.d., tvornica sokova i alkoholnih pića
SAS strojogradnja
Tankerska plovidba
Lignum
Aluflex pack
Falkensteiner Hotels & Resorts
OTP Banka

Zadar je do Domovinskog rata bio jedan od gospodarski najrazvijenijih gradova u Hrvatskoj s raznovrsnim industrijskim granama. Upravo ta raznovrsnost omogućila mu je relativno brz oporavak nakon ratnih stradanja, pojačan izgradnjom autoceste Zagreb - Split i njezinog nastavka te nove luke u Gaženici. Ta putničko - teretna luka omogućuje brzu vezu između Italije, Hrvatske i ostatka Srednje Europe.

Zadarska morska putnička luka jedna je od najprometnijih luka u Hrvatskoj s tendencijom još većeg rasta prometa. Najvažnija institucija u luci je lučka kapetanija.

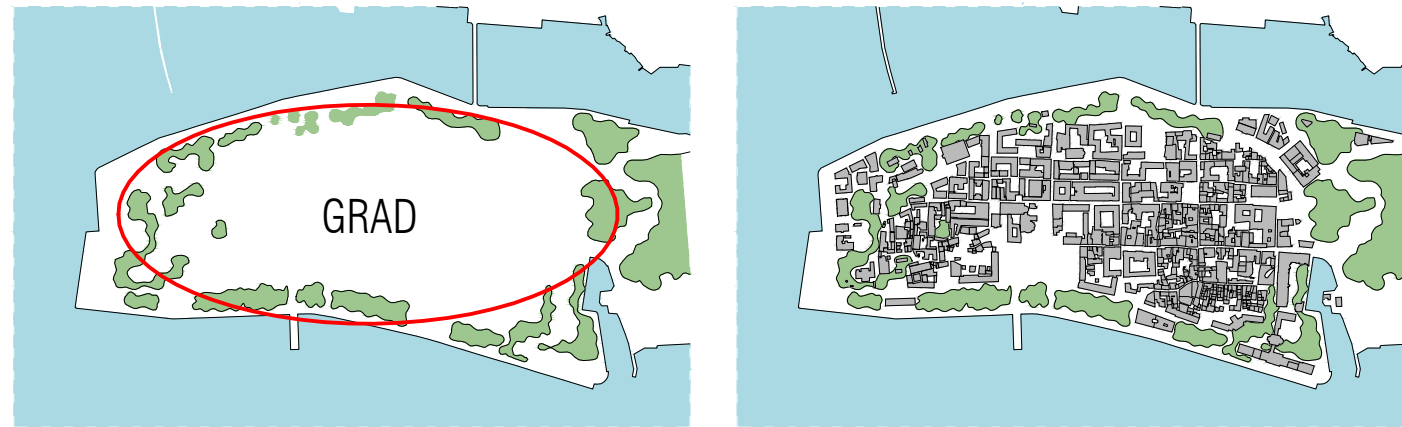
ZELENE POVRŠINE

1874 godine počinje rušenje bedema na zapadnoj i sjevernoj strani poluotoka, sačuvani su samo bedemi na Foši te na sjevernom dijelu poluotoka danas poznati kao Muraj.

Prilikom rušenja tadašnjih bedema stvoren je novi javni prostor pogodan za gradnju što je većinom iskorišteno za ozelenjivanje u južnom dijelu grada te za izgradnju Nove rive na zapadnoj strani sa popratnim objektima koji su tvorili liniju fasade koja se protezala uz cijeli rub današnje rive u dužini od 1000 m. Prilikom bombardiranja Zadra u 2. svjetskom ratu porušena je kompletna zapadna strana grada, te je taj prostor pretvoren u zelenu površinu koja je ostala do danas.

Današnje stanje zelenih površina poluotoka je u omjeru 12 % zelenih površina naspram 88 % izgradnje.

Zanimljivo je da se cijelo zeleno područje danas proteže uz sami rub poluotoka te na taj način reinterpreтира bedeme koji su nekada stajali na tom mjestu.

PROMET

Kroz povijest poluotok je bio odvojen od ostatka kopna te ga je povezivao s ostatkom samo uski kopneni pristup koji se nalazio na južnoj strani poluotoka.

Rušenjem bedema i nastajanjem novog mjesta za gradnju nastala je i prometna mreža koja je sljedila putanju nekadašnjih bedema što je dovelo do obrublivanja gradom prometnicama.

Današnje stanje prometa je u katastrofalnom stanju zbog nedostatka javnih parkirališta i samog mentaliteta građana te se događaju prometna zagušenja na svakom koraku pogotovo u ljetnim mjesecima kada je prilje turista najveći.

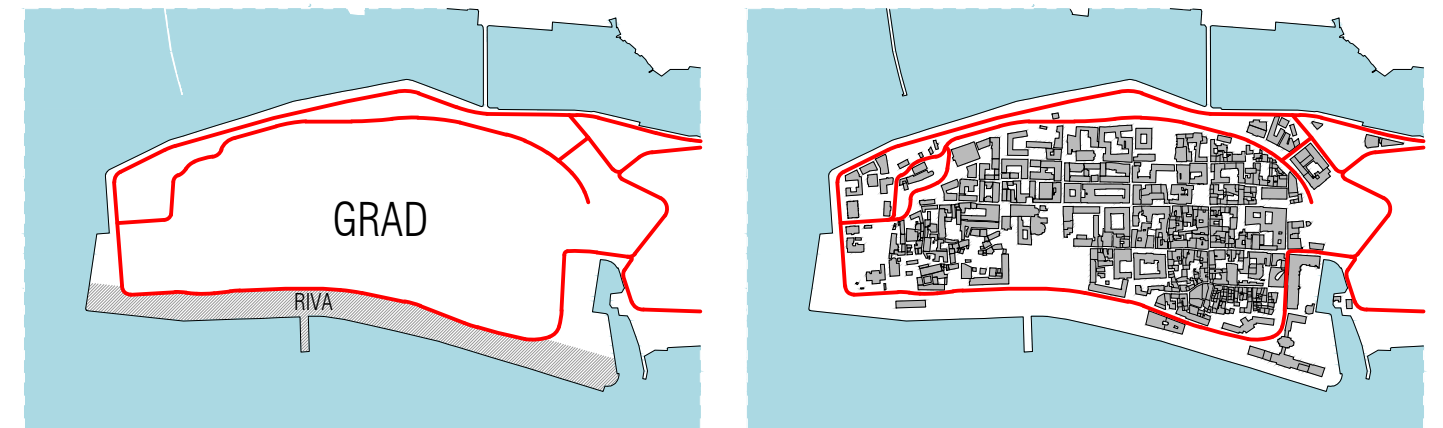
Lučkog prometa nema jer je unatrag nekoliko godina prebačeno u novoizgrađenu pristanišnu luku Gaženica koja se nalazi 2 km južnije od poluotoka.

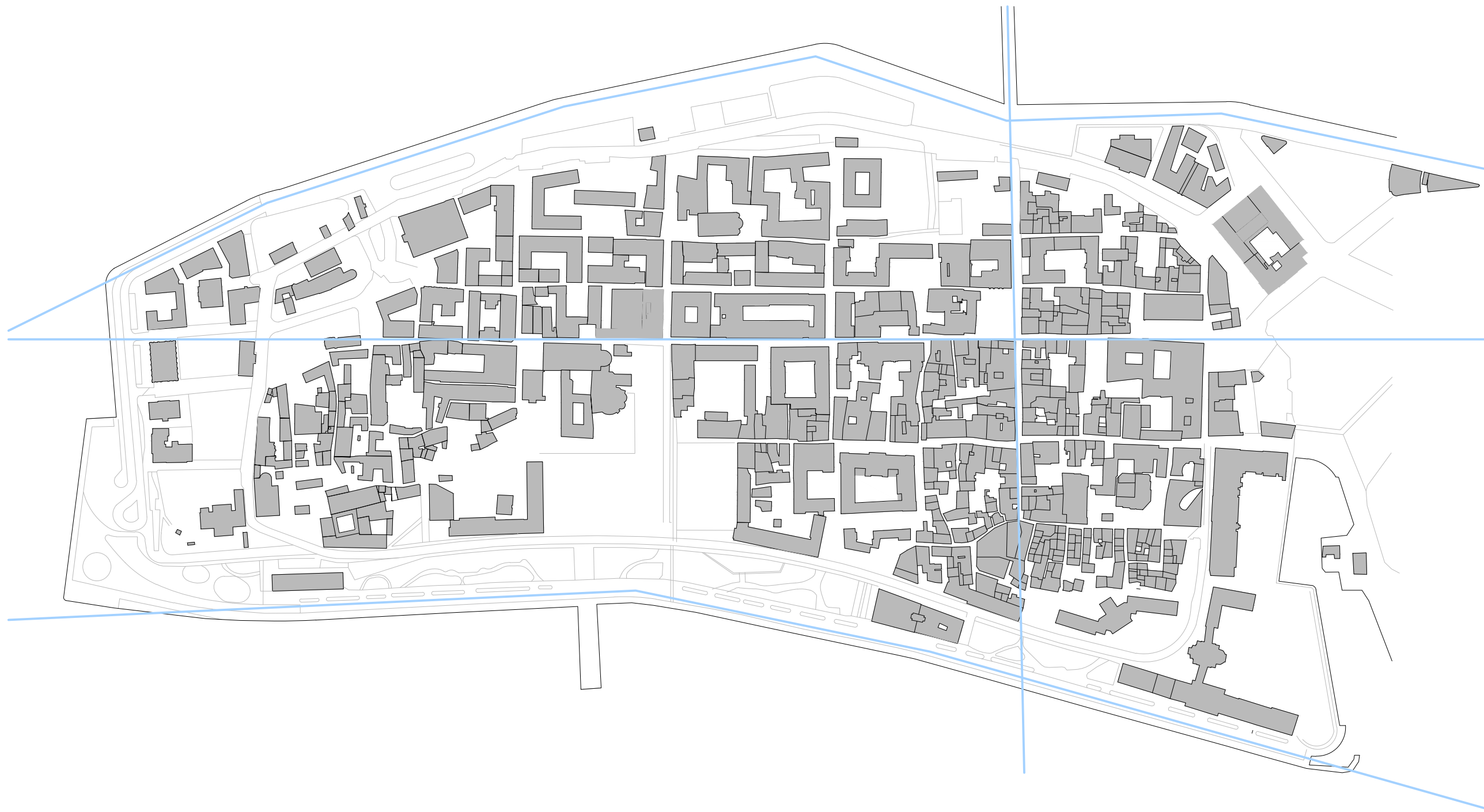
Izmicanje lučkog prometa s poluotoka je donekle oslobodilo poluotok od prometnih gužva ali su te gužve počeli stvarati sami stanovnici grada Zadra koji svojim nemarnim prometnim ponašanjem i parkiranjem vozila gdje god im se stigne su doveli do toga da je poluotok ponovno postao zakrčen prometom.

Položaj prometnica dodatno otežava aktiviranje rubnih dijelova poluotoka jer ga dijele na unutrašnji dio i rubni dio uz obalu.

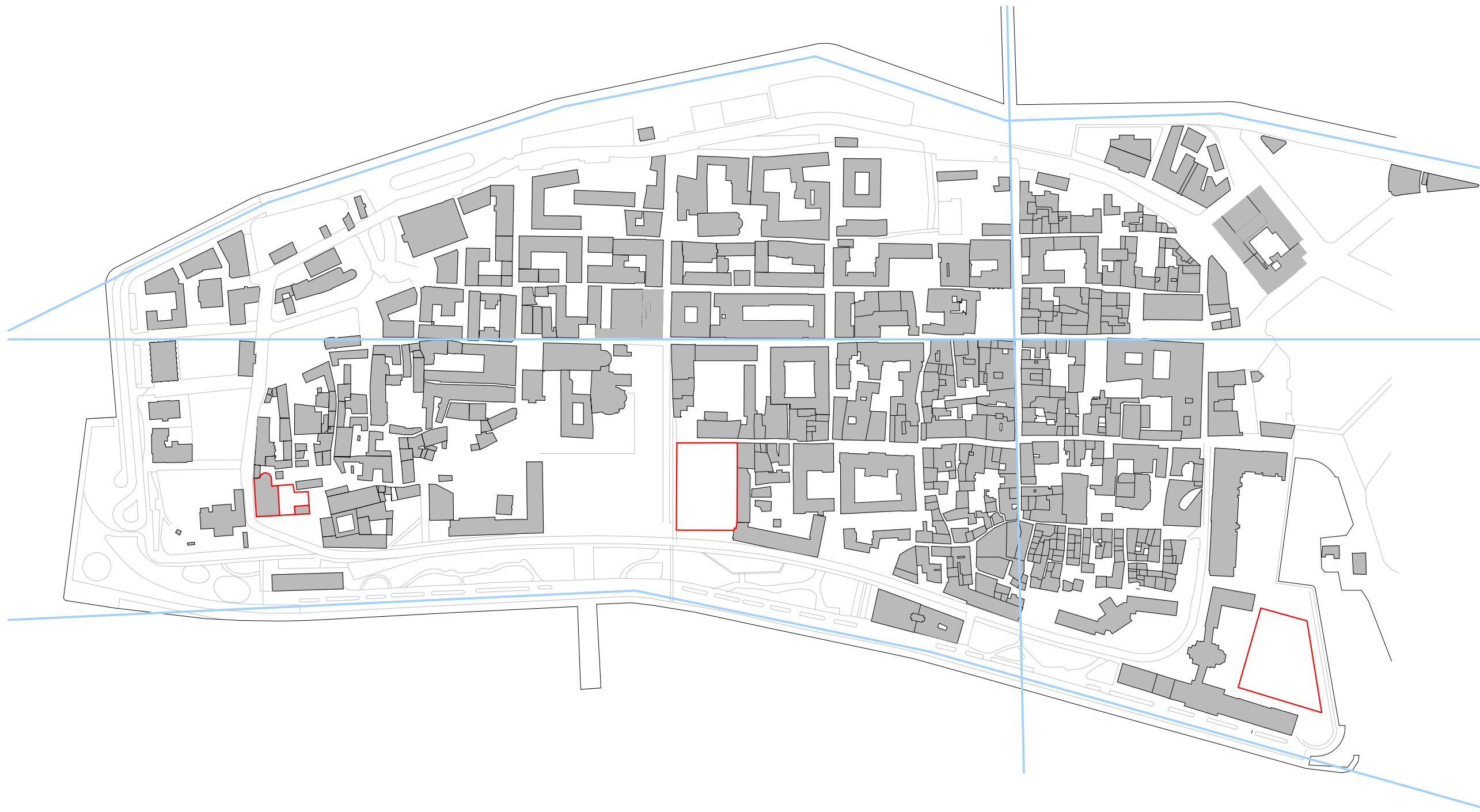
Novi urbanistički planovi planiraju ukidanje određenog dijela prometnica posebno valja naglasiti prometnicu koja se proteže uz zapadni rub poluotoka uz samu Rivu što je najveći problem jer spomenuta prometnica izrazito dijeli povijesni dio tj. staru jezgru i sve aktivnosti koje se odvijaju unutar nje od Rive koja je tako ostala prostor s neadekvatnim pristupom, odbojna samim građanima zbog prelaska prometnice i nesimbioze morske obale i unutarnjeg dijela poluotoka.

Ukidanje spomenute prometnice solobodit će se pješački pristup iz jezgre poluotoka prema Rivi koja samim svojim položajem i znamenitostima pruža neograničene mogućnosti u vidu korištenja.

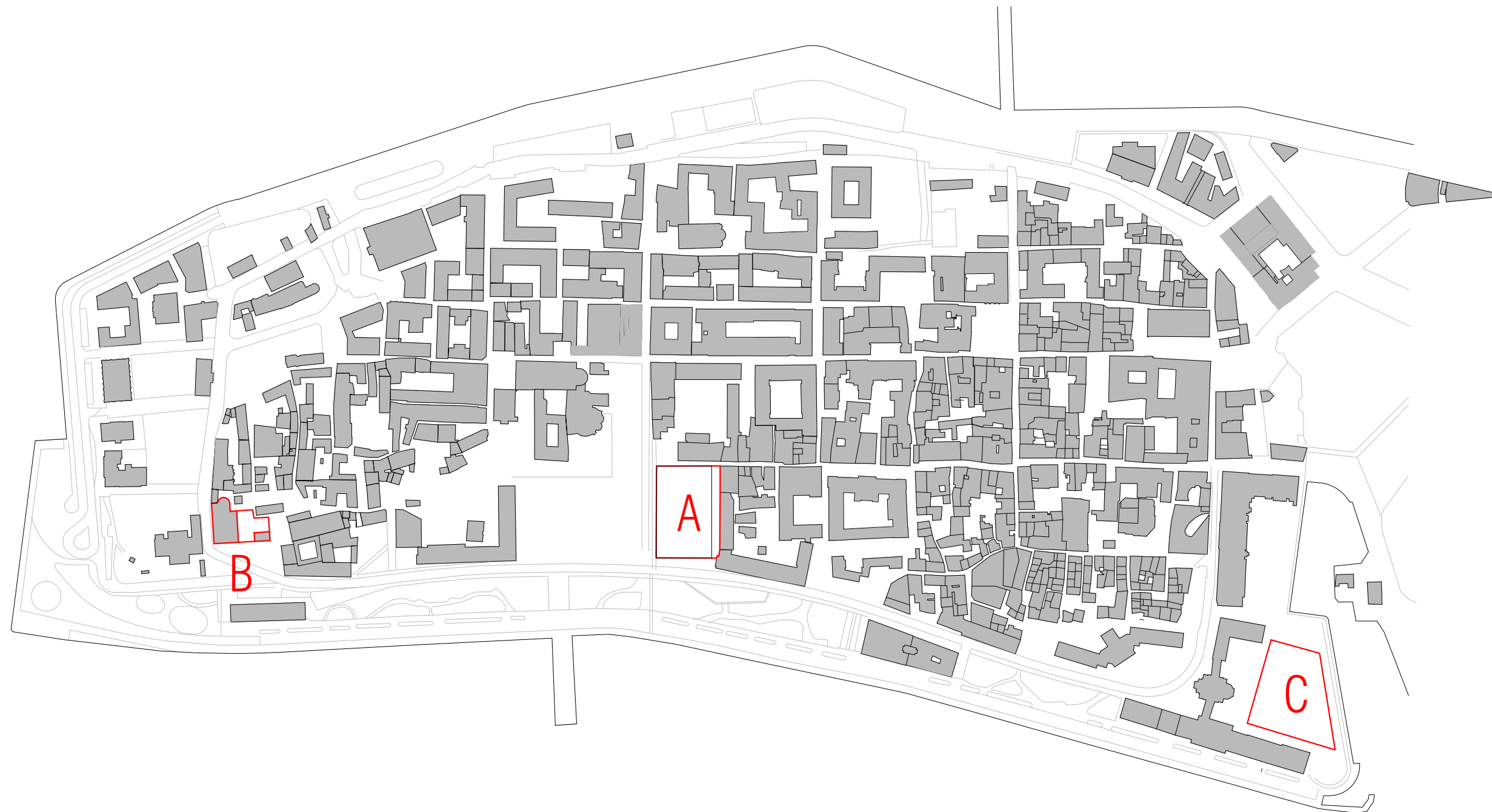
— POSTOJEĆNI JAKI SMJEROVI KRETANJA I BORAVKA LJUDI

— POSTOJEĆNI JAKI SMJEROVI KRETANJA I BORAVKA LJUDI

— LOKACIJE / TOČKE INTERVENCIJE

Sve navedene lokacije su danas neiskorištene, pretežito u derutnom stanju, njihov raspored na poluotoku prilikom intervencije stvara više novih generatora boravka ljudi i pruža nove prijeko potrebne sadržaje za poluotok što sada nije slučaj zbog same neatraktivnosti i stanja navedenih lokacija.

LOKACIJA A
PARKING UZ FORUM

POVRŠINA: 3094,0 m²

Prostor uz Forum na kojem je bila stambena zgrada srušena u 2. svjetskom ratu, danas korišten za parkirni prostor bez planirane buduće namjene.

LOKACIJA B
CRKVA SV. NIKOLE I DVORIŠTE

POVRŠINA: 982,30 m²

crkva: 520,50 m²

kuća: 71,20 m²

dvorište: 390,60 m²

Desakralizirana prije 200 godina, od tada konstantno propada i danas je neiskorištena točka na poluotoku.

LOKACIJA C
BASTION CITADELA

POVRŠINA: 3289,90 m²

Danas neuređen i neadekvatno iskorišten prostor. Trenutna namjena je sportsko igralište s pripadajućim tribinama.

LOKACIJA A PARKING FORUM

Na mjestu današnjeg parkirališta prije 2. svjetskog rata nalazila se je stambena zgrada koja se srušena u savezničkom bombardiranju te se nakon rata nije pristupilo ponovnoj izgradnji na lokaciji.

Danas je spomenuta lokacija iskorištena kao parking prostor koji se ujedno tijekom određenih perioda godine koristi kao lokacija postava određenih zabavnih i kulturnih sadržaja od kojih je najpoznatiji klizalište koje se otvara za vrijeme božićnih blagana.

Lokacija se nalazi uz Forum i Novu rivu.

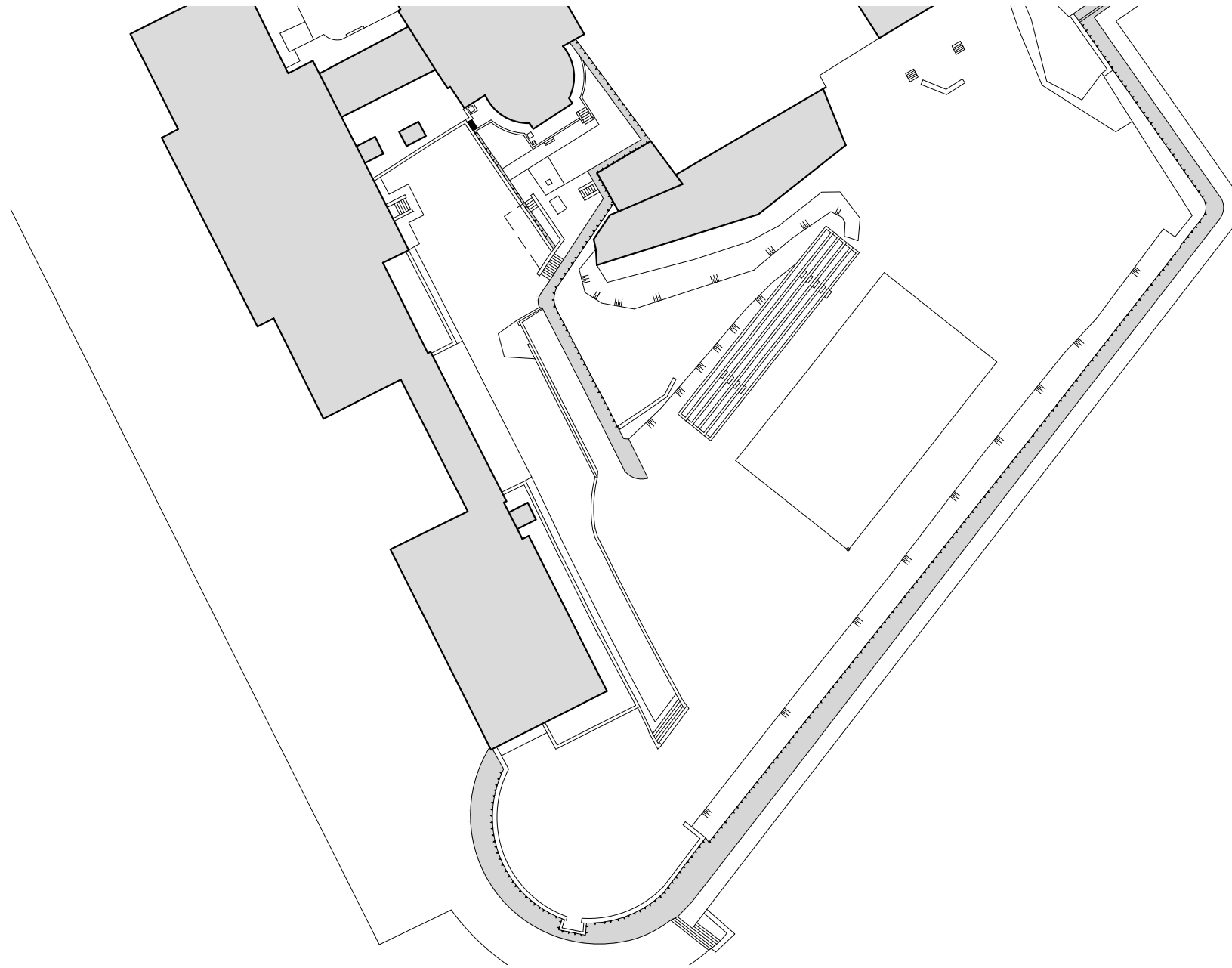

LOKACIJA B

CRKVA SV. NIKOLE I DVORIŠTE

Desakralizirana prije 200 godina, od tada konstantno propada i danas je neiskorištena točka na poluotoku. Trenutno služi kao skladišni prostor za tvrtku Tankerska plovidba. Južno od crkve je prometnica koja prolazi oko cijelog poluotoka i zadarske znamenitosti Pozdrav suncu i Morske orgulje.

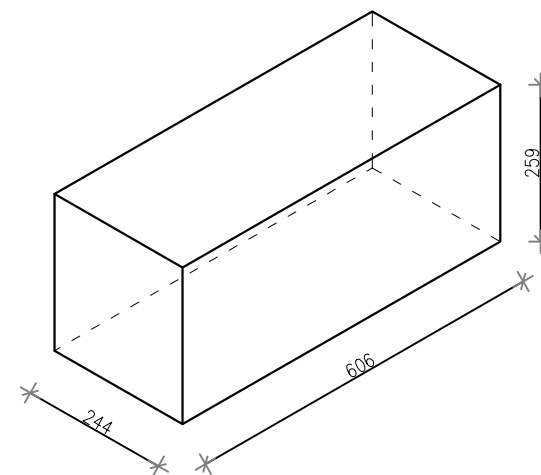
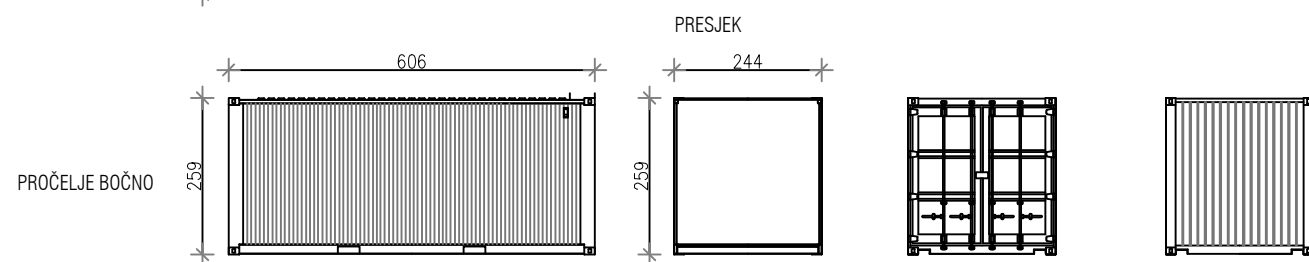
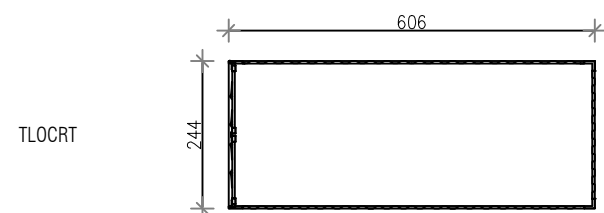
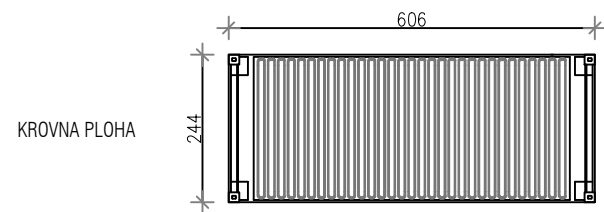

LOKACIJA C BASTION CITADELA

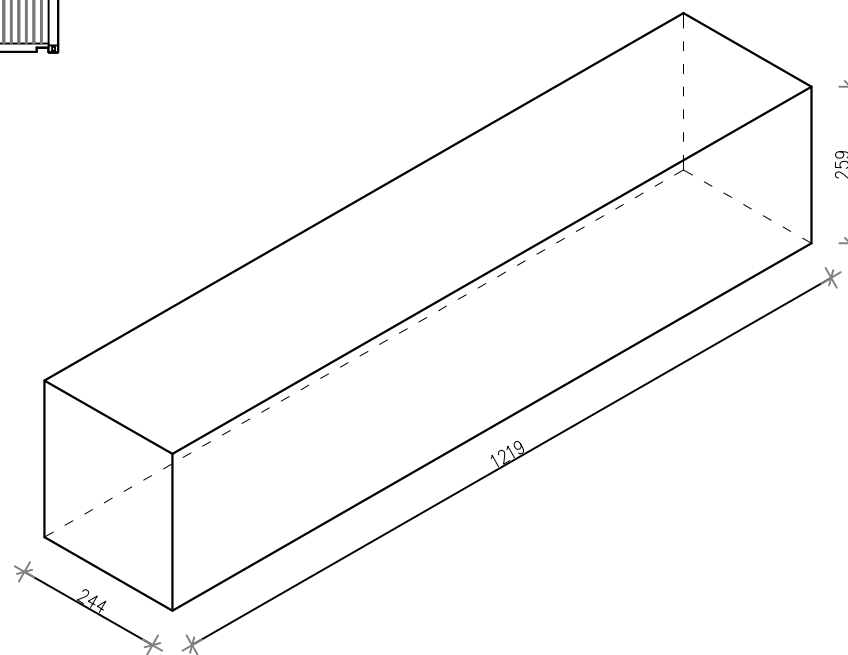
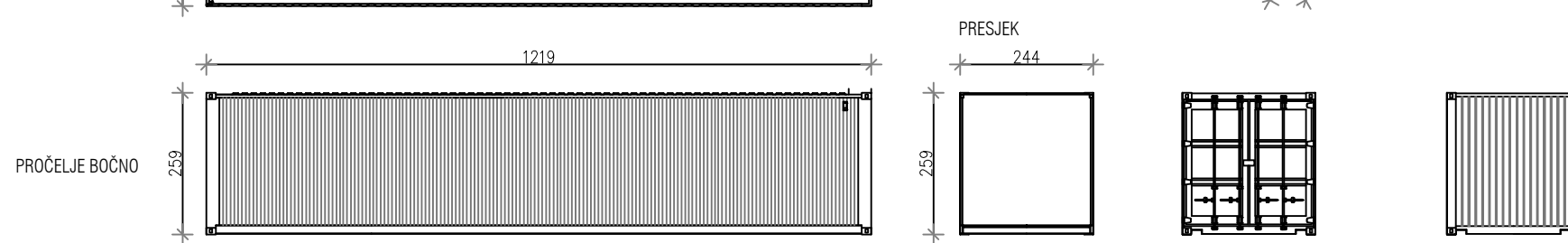
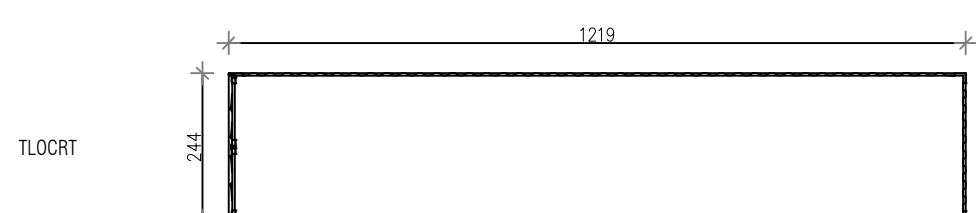
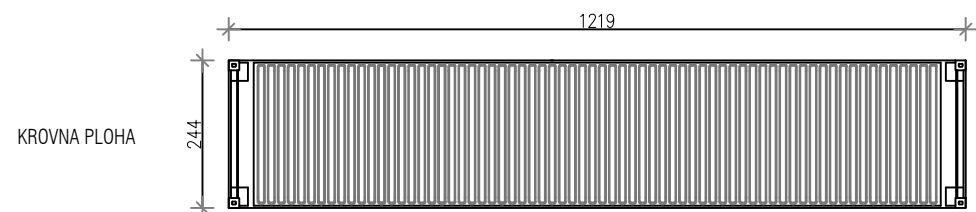
Danas neuređen i neadekvatno iskorišten prostor. Trenutna namjena je sportsko igralište s pripadajućim tribinama.
Pogled na zadarski kanal i uvalu Foša

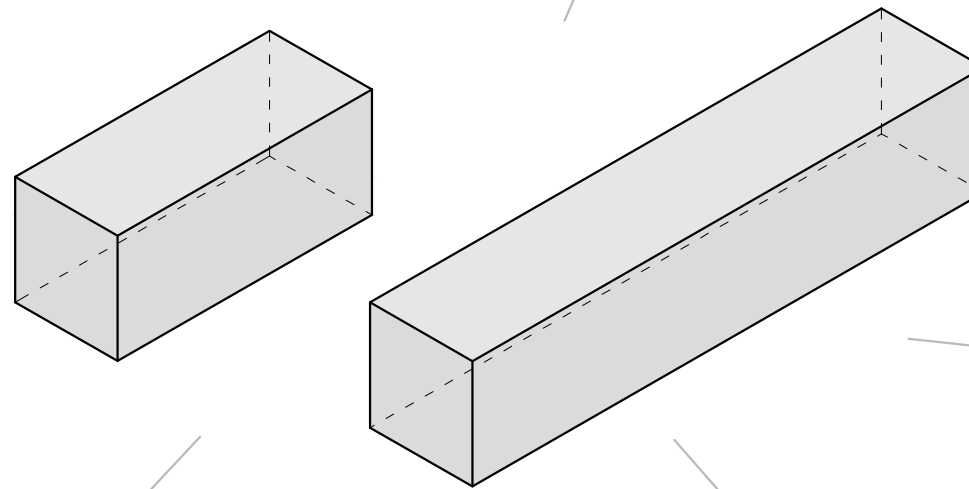

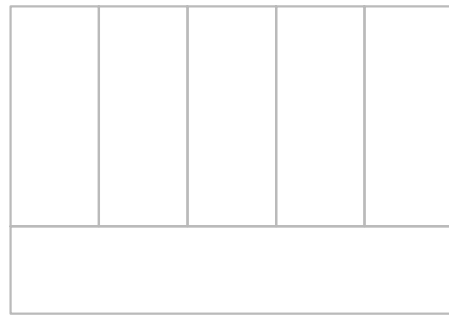
KONTEJNER 244 X 259 X 606

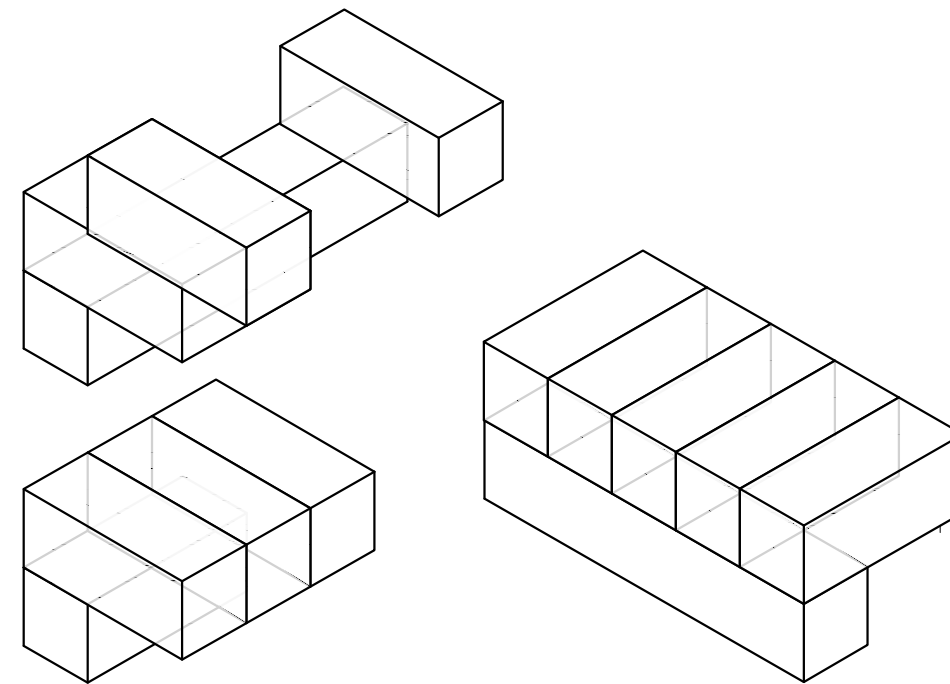
KONTEJNER 244 X 259 X 1219

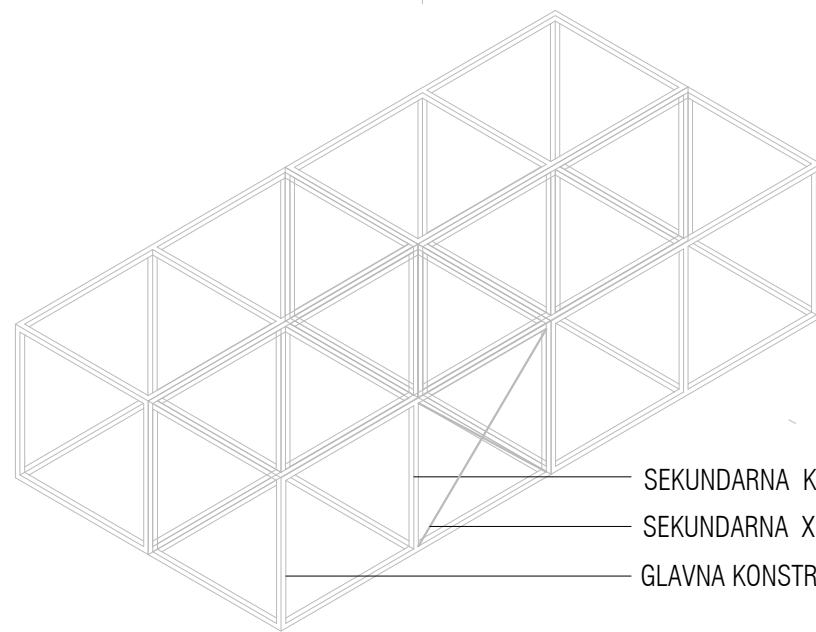

MODULARNO SLAGANJE KONTEJNERA

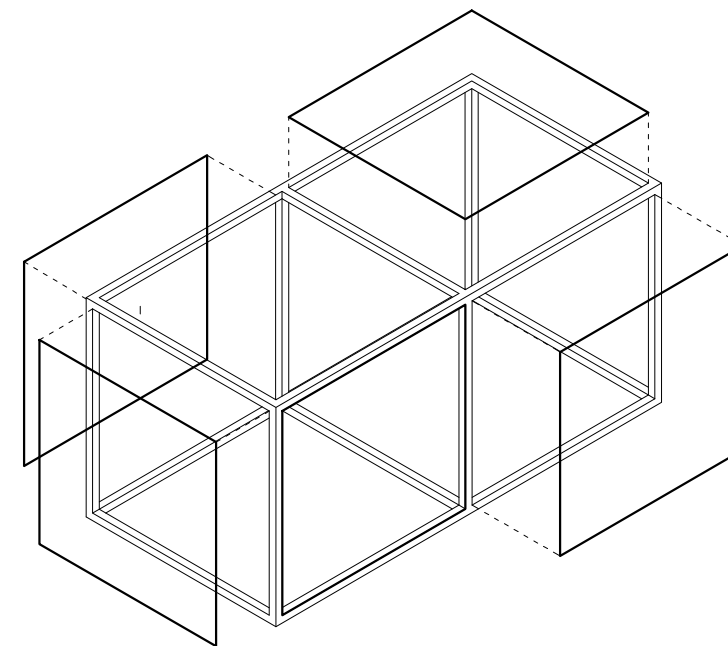

MODULARNO SLAGANJE KONTEJNERA - FORMIRANJE PROSTORA

- SEKUNDARNA KONSTRUKCIJA U PROFIL 5X10
- SEKUNDARNA X KONSTRUKCIJA U PROFIL 6X6
- GLAVNA KONSTRUKCIJA U PROFIL 10X10

SPAJANJE VEĆEG BROJA KONTEJNERA
U JEDAN PROSTOR

TRANSPARENTNA FASADA, NETRANSPARENTNA FASADA (PANELI)

MOGUĆA MATERIJALIZACIJA OVISNO O FUNKCIJI I POTREBI : SENDVIĆ
PANELI, POLIKARBONATNE PLOČE, STAKLO

LOT - EK - Puma City

Graft Lab Architects - Platoon Kunsthalle

LOKACIJA A - PARKING FORUM KULTURNI CENTAR

NAMJENA

Na lokaciji uz Forum na mjestu postojećeg parkirališta izgrađena je višenamjenska montažna građevina od brodskih kontejnera. Funkcije koje sadrži su izložbena dvorana, kino, knjižnica na katovima te ulazni prostor i trgovine u prizemlju.

Građevina je katnosti P + 2. Tlocrta površina iznosi 604.5 m². Visina od uređenog terena do vrha građevine iznosi 9.15 m. Svijetla visina prizemlja i katova iznosi 2.49 m. Ulaz u građevinu je s sjeverozapadne strane i odignut je od terena 10 cm. Udaljenost od najbliže granice parcele iznosi 6.14 m. i položena je paralelno s njom. Vertikalna komunikacija je ostvarena unutarnjim stepenicama te liftom na jugoistočnoj strani.

KONSTRUKCIJA

Građevina je izgrađena kao montažna samostojeća konstrukcija od brodskih kontejnera. Konstrukcija kontejnera se sastoji od čeličnih kutijastih profila 10 cm x 10 cm koji tvore nosivi okvir. Ovisno o dužini kontejnera pojavljuje se sekundarna konstrukcija radi pojačanja koja je izrađena od kutijastih profila 5 cm x 10 cm koje služe kao ukruta zbog dijelomičnog uklanjanja vanjske oplata ovisno o potrebi određenog prostora. Maksimalna katnost iznosi P + 2. Kontejneri su slagani brodskim sistemom te na taj način tvore monolitnu konstrukciju. Kod dijela objekta koji je nadsvođen kontejnerom te na taj način tvori pješački koridor ispod kontejner je dodatno ojačan X konstrukcijom od profila 6 cm x 6 cm. koja vrši prijenos tlačnih i vlačnih sila na tlo.

MATERIJALI

Materijali koji su korišteni su polikarbonat, staklo, profilirani lim te podna obloga od drva. Vanjska oplata je različita ovisno o tipu kontejnera i funkcije koju prihvaća. Kontejneri koji prihvaćaju javne sadržaje su pretežito izrađeni od stakla kao transparentnog dijela i profiliranog lima što je osnovna oplata. Zbog toplinske zaštite kontejneri su izolirani stiroporom koji je s vanjske strane zaštićen profiliranim limom a s unutrašnje strane gips kartonskim pločama i drvenim pločama ovisno o funkciji samog kontejnera.

LOKACIJA B - CRKVA SV. NIKOLE PLESNI CENTAR

NAMJENA

Na lokaciji unutar dvorišta desakralizirane crkve Sv. Nikole izgrađen je montažni samostojeći objekt od brodskih kontejnera. Građevina je namjenjena za plesni centar. Građevina je katnosti P + 1. Tlocrta površina iznosi 125.0 m². Visina od uređenog terena do vrha građevine iznosi 5.18 m. Svijetla visina prizemlja i kata iznosi 2.49 m. Ulaz u građevinu je jugozapadne strane i odignut je od uređenog terena 10 cm. Vertikalna komunikacija je ostvarena unutarnjim stepenicama.

KONSTRUKCIJA

Građevina je izgrađena kao montažna samostojeća konstrukcija od brodskih kontejnera. Konstrukcija kontejnera se sastoji od čeličnih kutijastih profila 10 cm x 10 cm koji tvore nosivi okvir. Ovisno o dužini kontejnera pojavljuje se sekundarna konstrukcija radi pojačanja koja je izrađena od kutijastih profila 5 cm x 10 cm koje služe kao ukruta zbog dijelomičnog uklanjanja vanjske oplata ovisno o potrebi određenog prostora. Maksimalna katnost iznosi P + 2. Kontejneri su slagani brodskim sistemom te na taj način tvore monolitnu konstrukciju. Kod dijela objekta koji je nadsvođen kontejnerom te na taj način tvori pješački koridor ispod kontejner je dodatno ojačan X konstrukcijom od profila 6 cm x 6 cm. koja vrši prijenos tlačnih i vlačnih sila na tlo.

MATERIJALI

Materijali koji su korišteni su polikarbonat, staklo, profilirani lim te podna obloga od drva. Vanjska oplata je različita ovisno o tipu kontejnera i funkcije koju prihvaća. Kontejneri koji prihvaćaju javne sadržaje su pretežito izrađeni od stakla kao transparentnog dijela i profiliranog lima što je osnovna oplata. Zbog toplinske zaštite kontejneri su izolirani stiroporom koji je s vanjske strane zaštićen profiliranim limom a s unutrašnje strane gips kartonskim pločama i drvenim pločama ovisno o funkciji samog kontejnera.

LOKACIJA C - BASTION CITADELA CAFFE BAR / VIDIKOVAC

NAMJENA

Na lokaciji Bastiona Citadela izgrađen je montažni samostojeći objekt od brodskih kontejnera. Građevina je namjenjena za caffe bar / vidikovac s pogledom na zaderski kanal i uvalu Foša. Građevina je katnosti P + 1. Tlocrta površina iznosi 59.5 m². Visina od uređenog terena do vrha građevine iznosi 5.18 m. Ulaz u građevinu je sa jugozapadne strane i odignut je od uređenog terena 10 cm. Vertikalna komunikacija je ostvarena unutarnjim stepenicama.

KONSTRUKCIJA

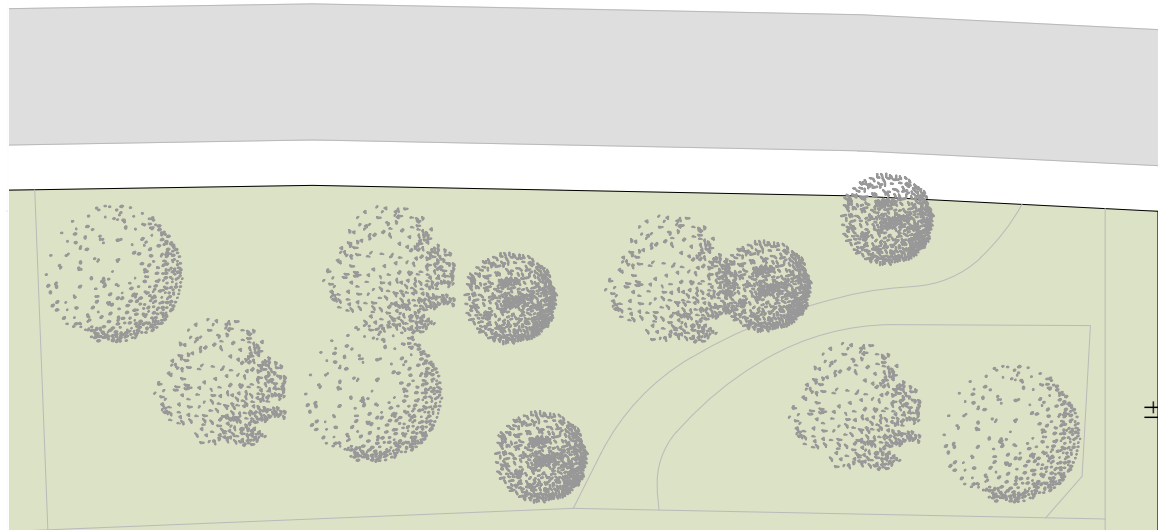
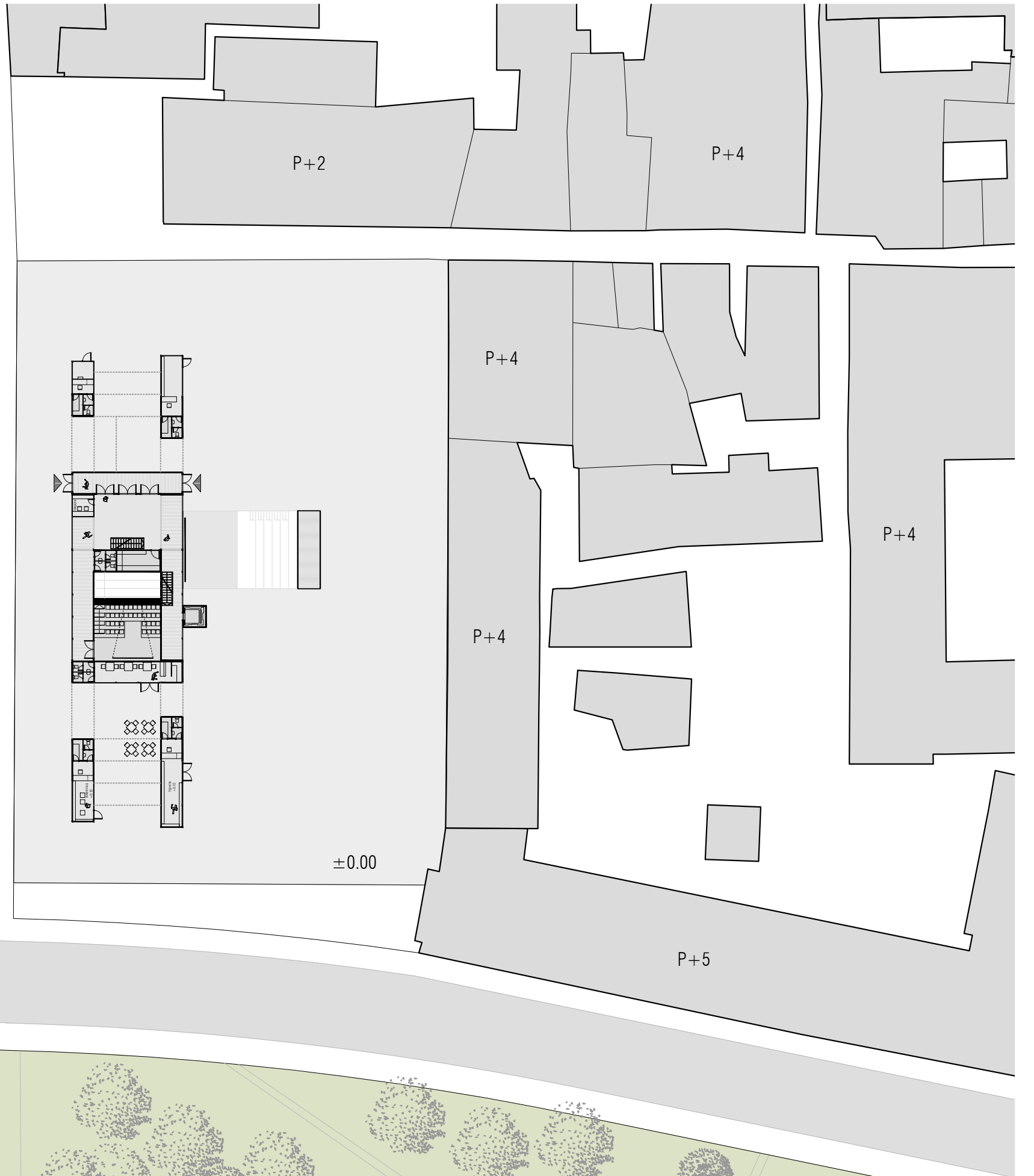
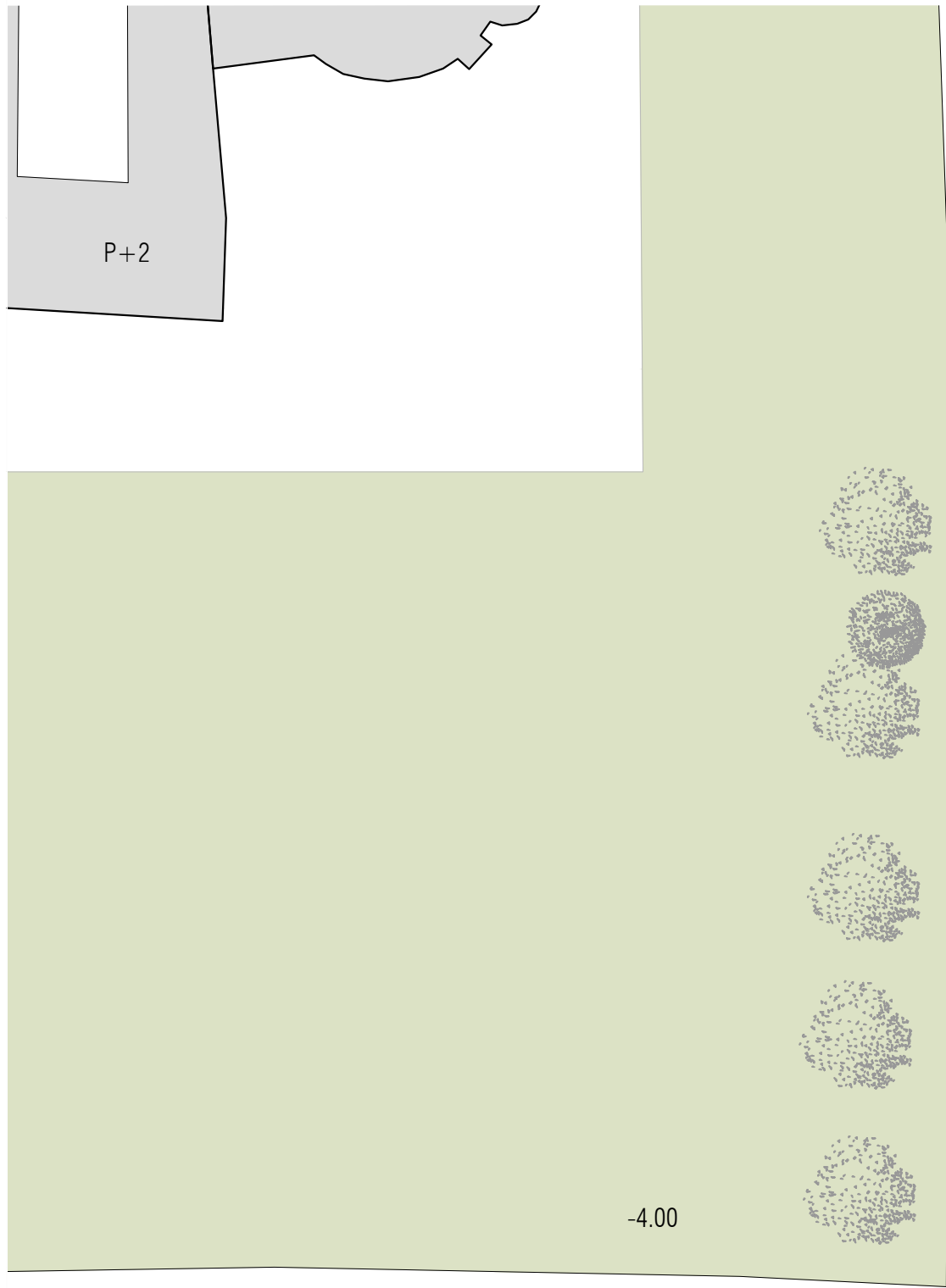
Građevina je izgrađena kao montažna samostojeća konstrukcija od brodskih kontejnera. Konstrukcija kontejnera se sastoji od čeličnih kutijastih profila 10 cm x 10 cm koji tvore nosivi okvir. Ovisno o dužini kontejnera pojavljuje se sekundarna konstrukcija radi pojačanja koja je izrađena od kutijastih profila 5 cm x 10 cm koje služe kao ukruta zbog dijelomičnog uklanjanja vanjske oplata ovisno o potrebi određenog prostora. Maksimalna katnost iznosi P + 2. Kontejneri su slagani brodskim sistemom te na taj način tvore monolitnu konstrukciju. Kod dijela objekta koji je nadsvođen kontejnerom te na taj način tvori pješački koridor ispod kontejner je dodatno ojačan X konstrukcijom od profila 6 cm x 6 cm. koja vrši prijenos tlačnih i vlačnih sila na tlo.

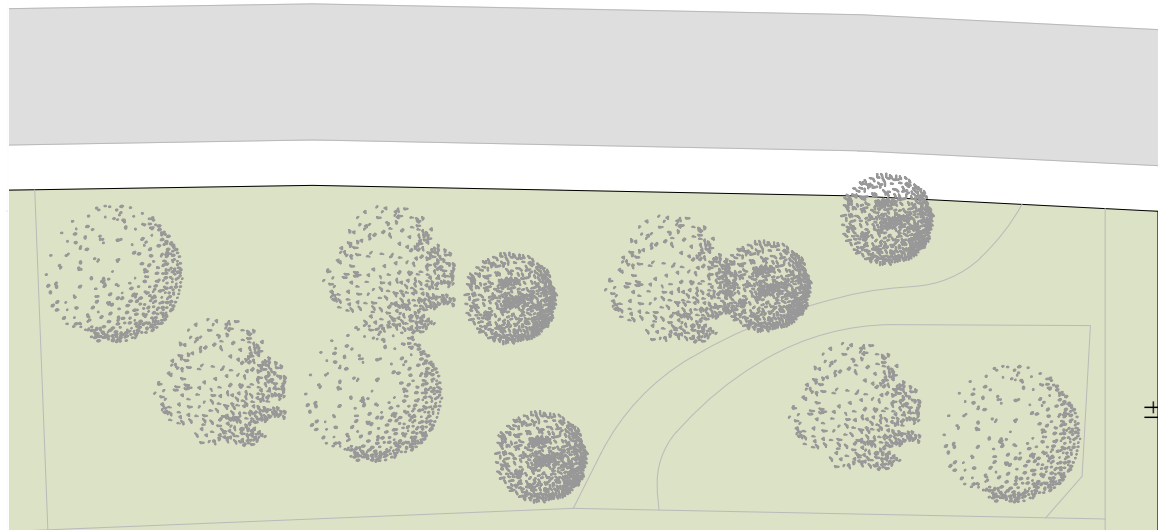
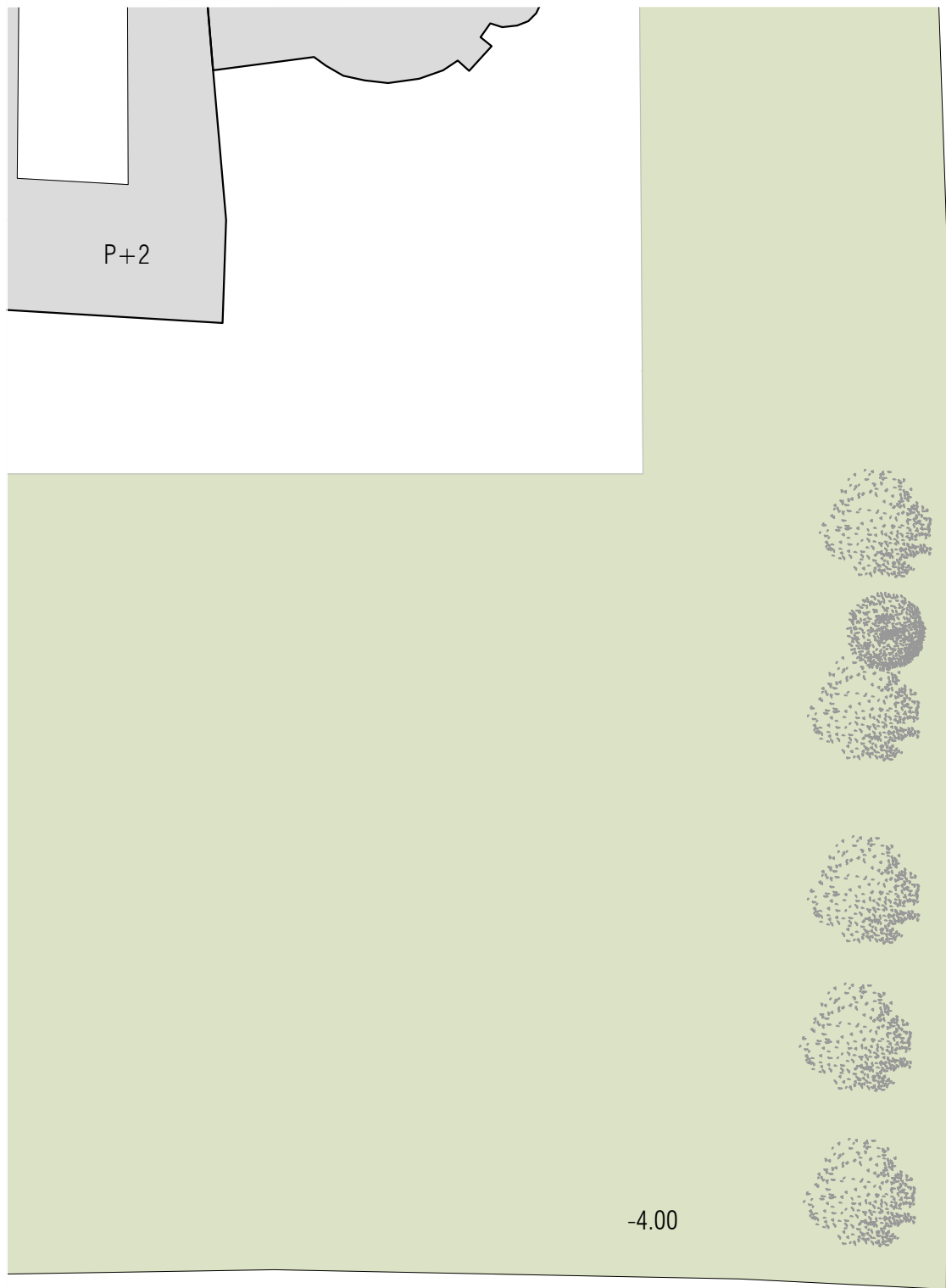
MATERIJALI

Materijali koji su korišteni su polikarbonat, staklo, profilirani lim te podna obloga od drva. Vanjska oplata je različita ovisno o tipu kontejnera i funkcije koju prihvaća. Kontejneri koji prihvaćaju javne sadržaje su pretežito izrađeni od stakla kao transparentnog dijela i profiliranog lima što je osnovna oplata. Zbog toplinske zaštite kontejneri su izolirani stiroporom koji je s vanjske strane zaštićen profiliranim limom a s unutrašnje strane gips kartonskim pločama i drvenim pločama ovisno o funkciji samog kontejnera.

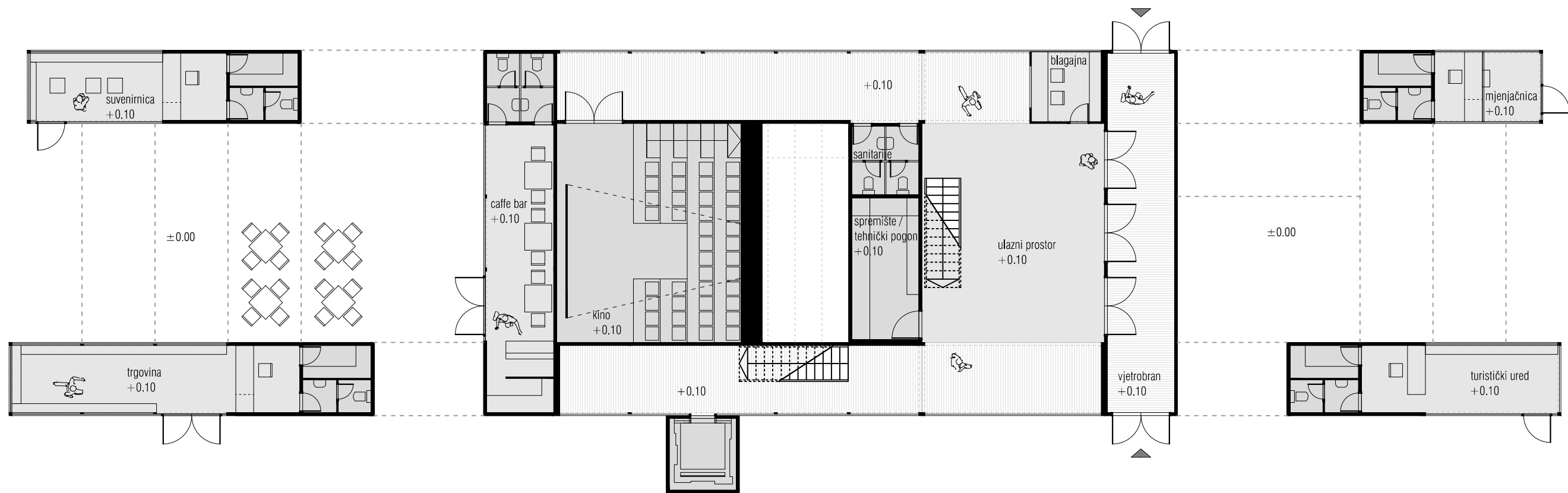
GRAFIČKI PRILOZI

Lokacija A
Kulturni centar

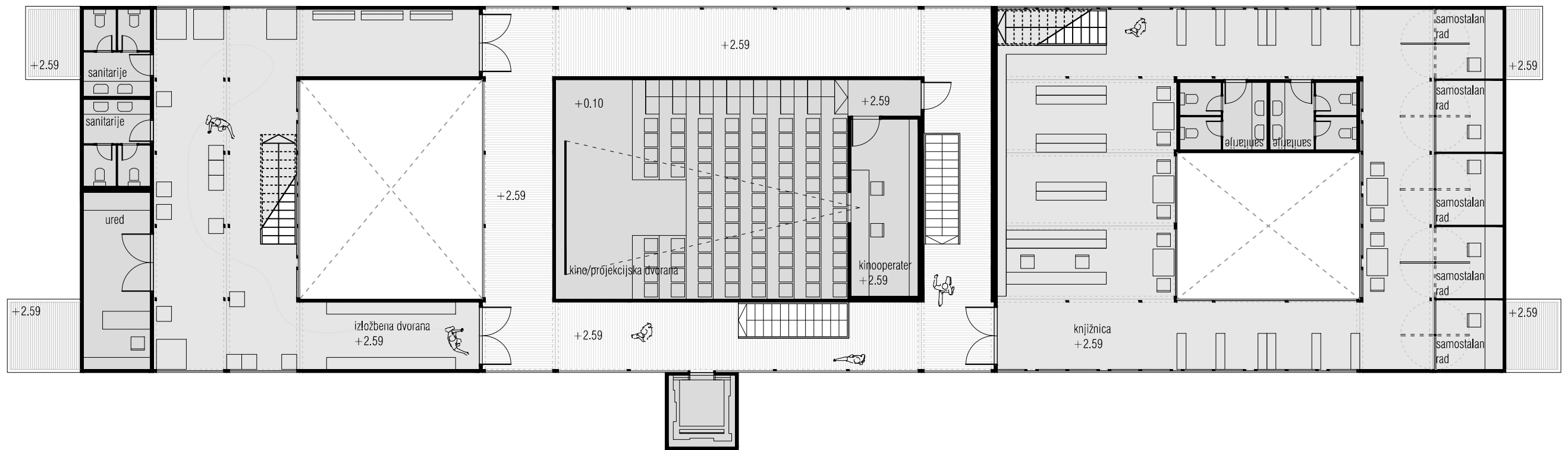
M 1:500

0 1

5m

tlocrt prizemlja M 1:100

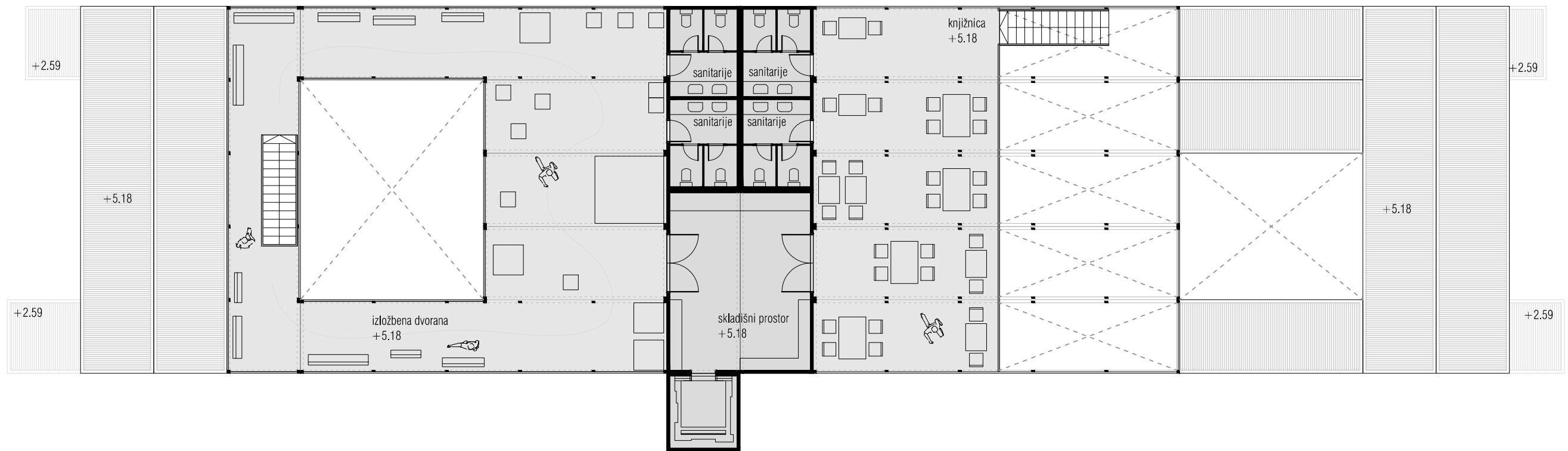

0 1

5m

tlocrt 1. kata

M 1:100

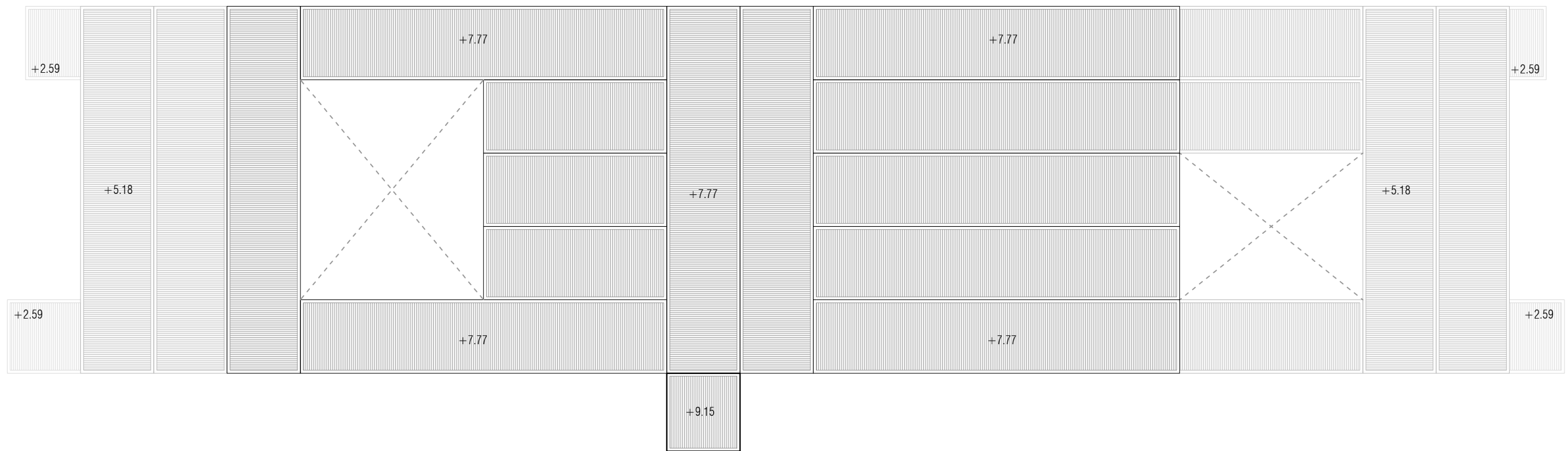

0 1

5m

tlocrt 2. kata

M 1:100

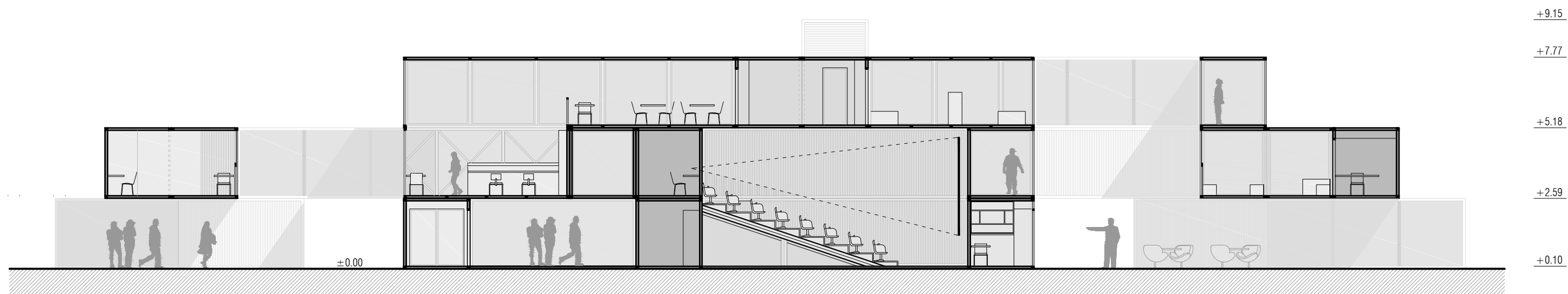
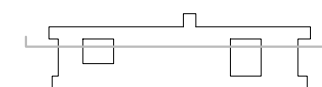

l₀ l₁

5m ↙

tlocrt krova

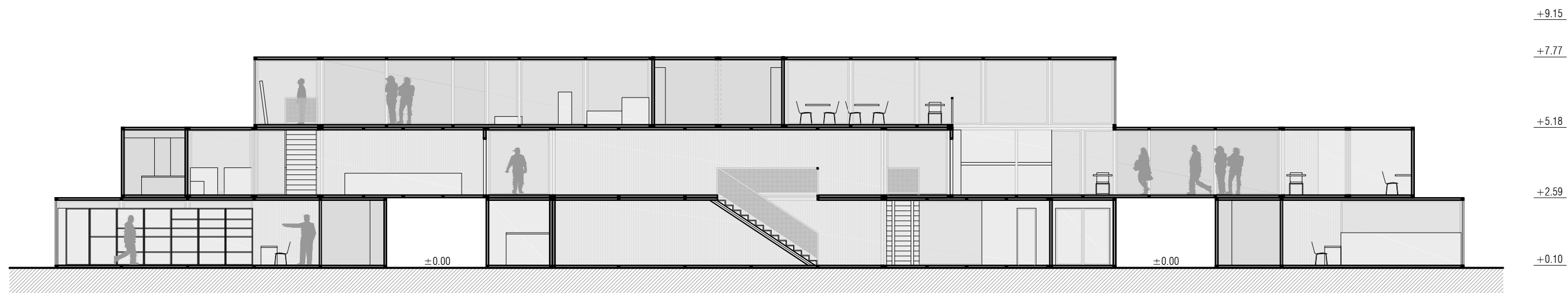
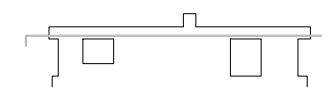
M 1:100

0 1

5m

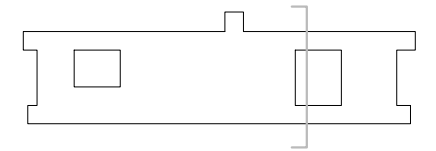
presjek 1-1 M 1:100

0 1

5m

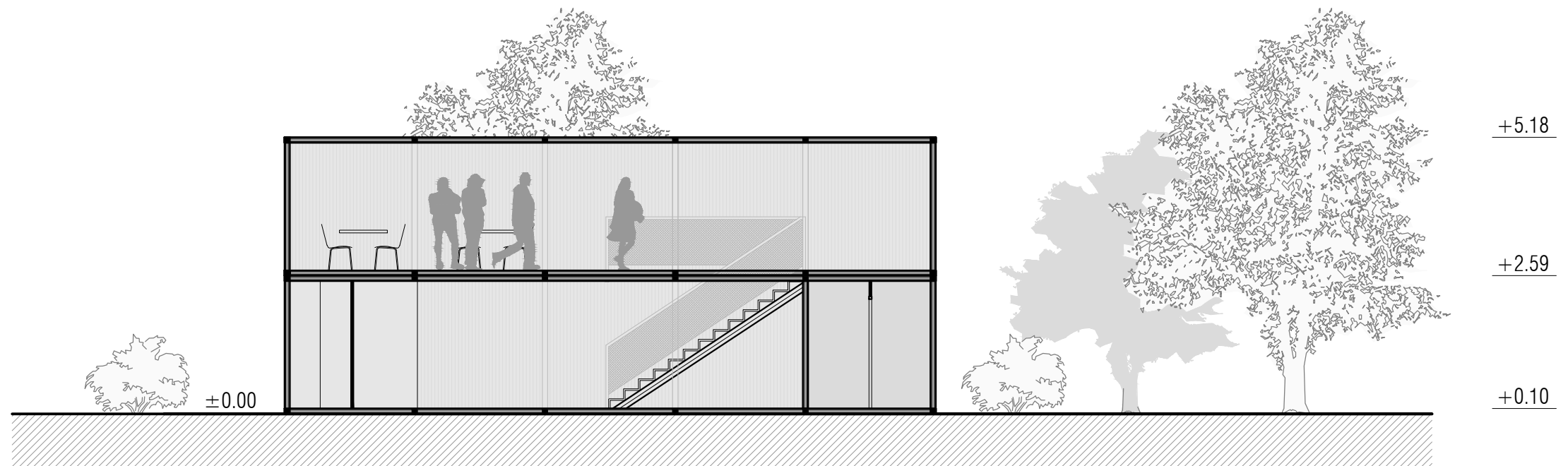
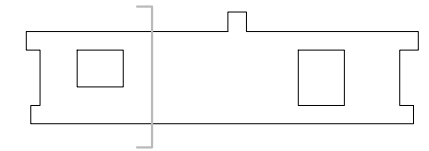
presjek 2-2 M 1:100

|₀ |₁

|_{5m}

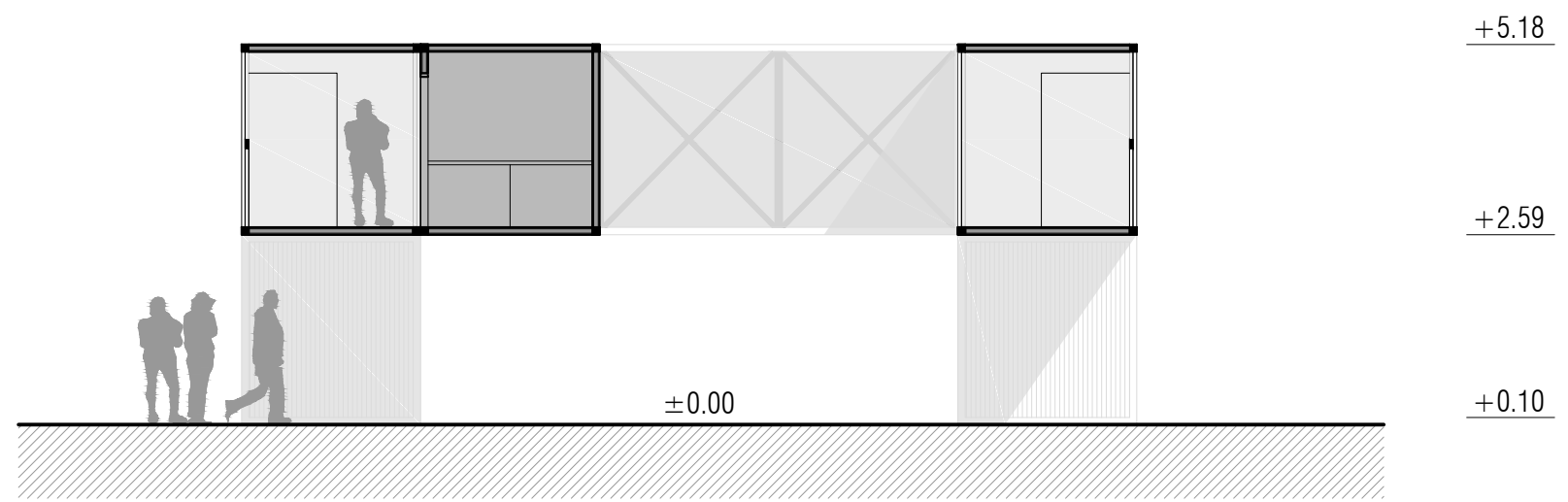
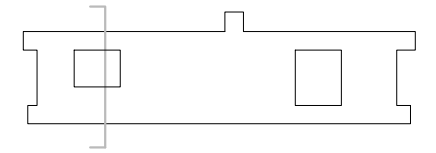
presjek 3-3 M 1:100

0 1

5m

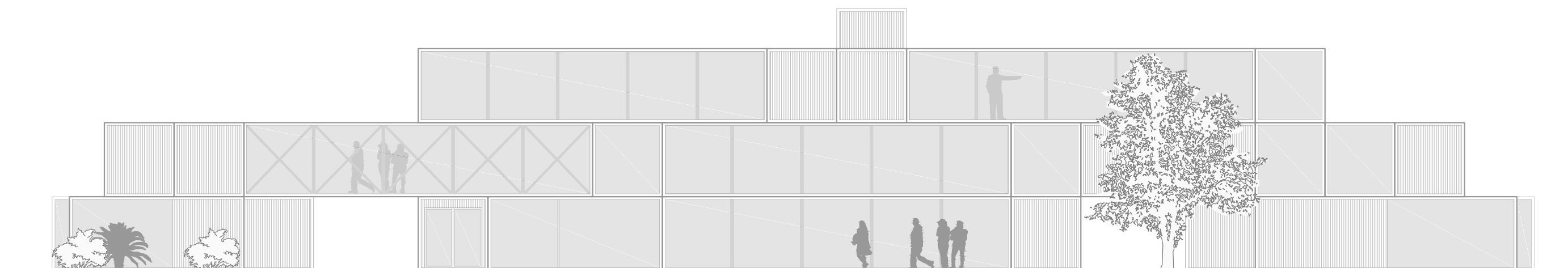
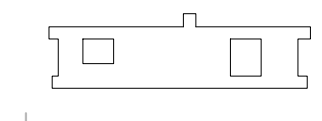
presjek 4-4 M 1:100

0 1

5m

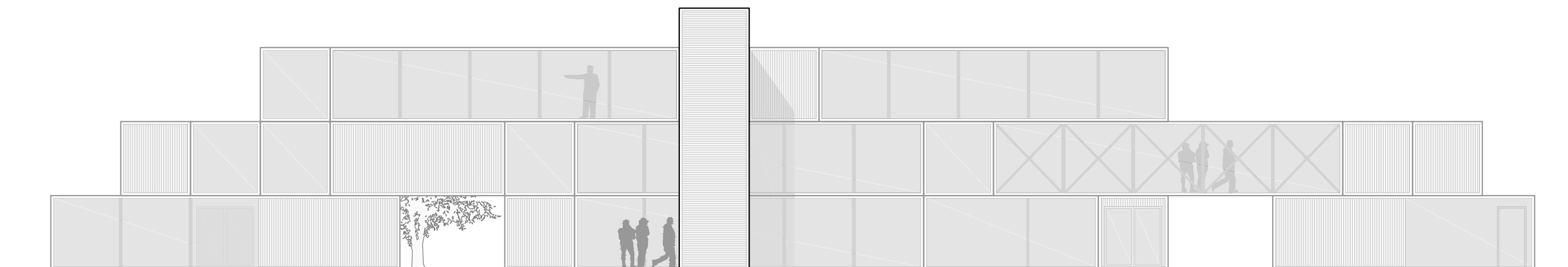
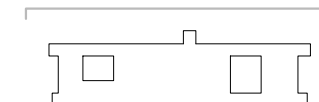
presjek 5-5 M 1:100

|₀ |₁

|_{5m} sjeverozapadno pročelje

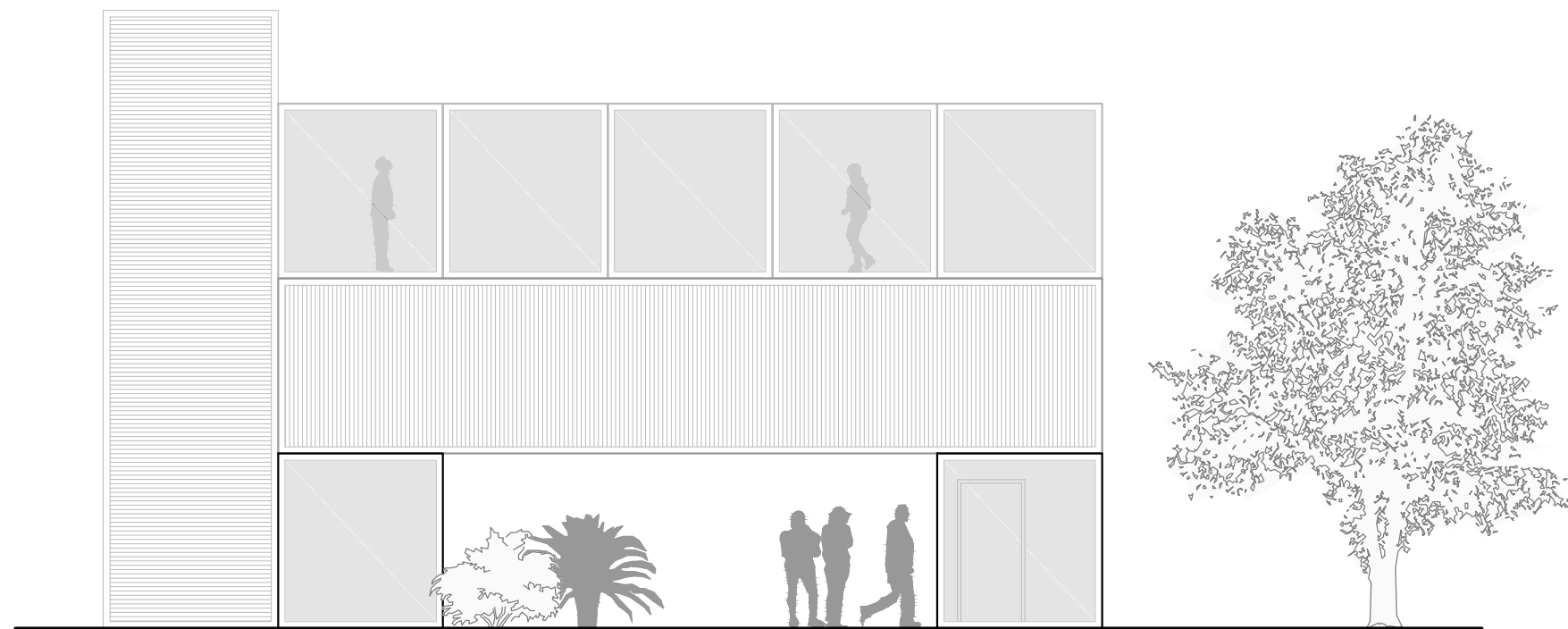
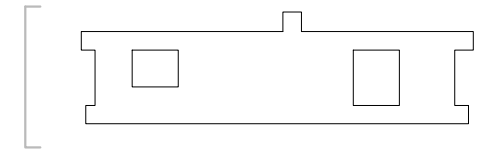
M 1:100

|₀ |₁

|_{5m} jugoistočno pročelje

M 1:100

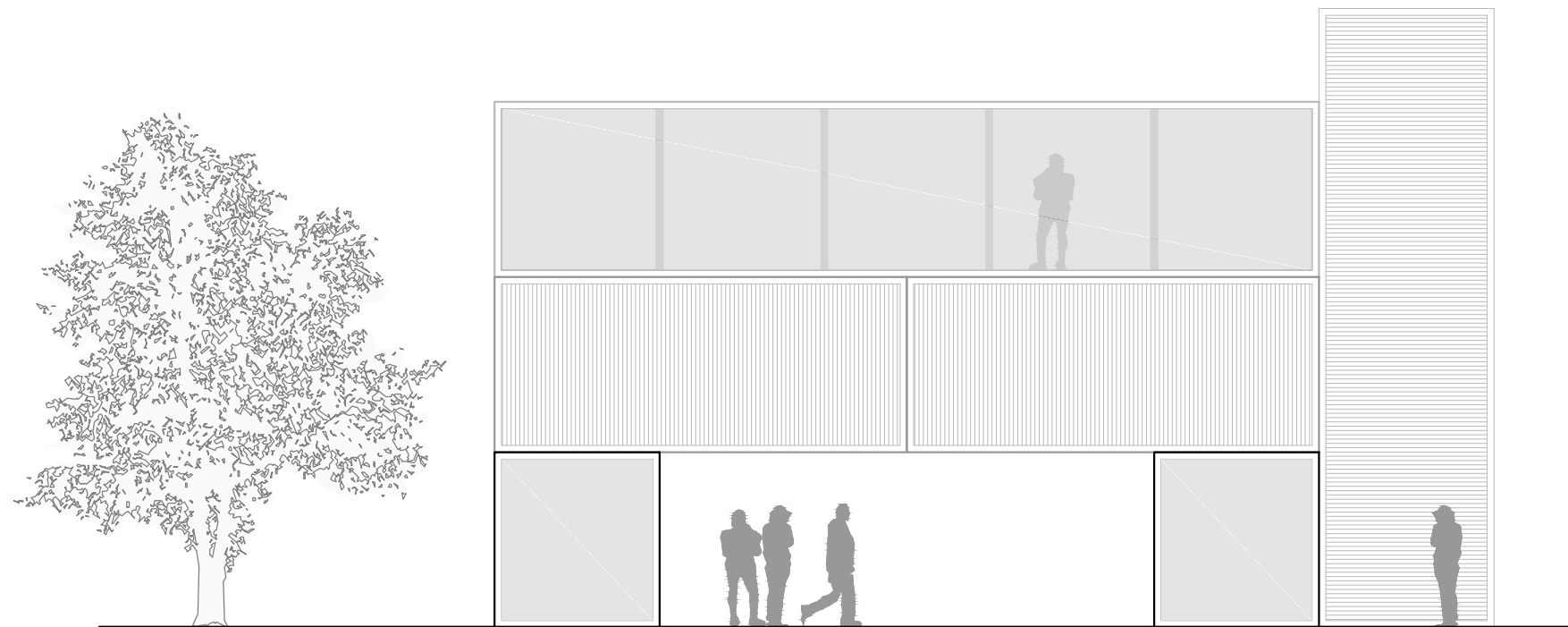
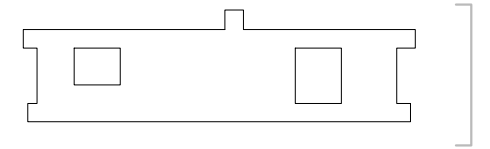

0 1

5m

sjeveroistočno pročelje

M 1:100

|₀ |₁

|_{5m}

jugozapadno pročelje

M 1:100

GRAFIČKI PRILOZI

Lokacija B
Plesni centar

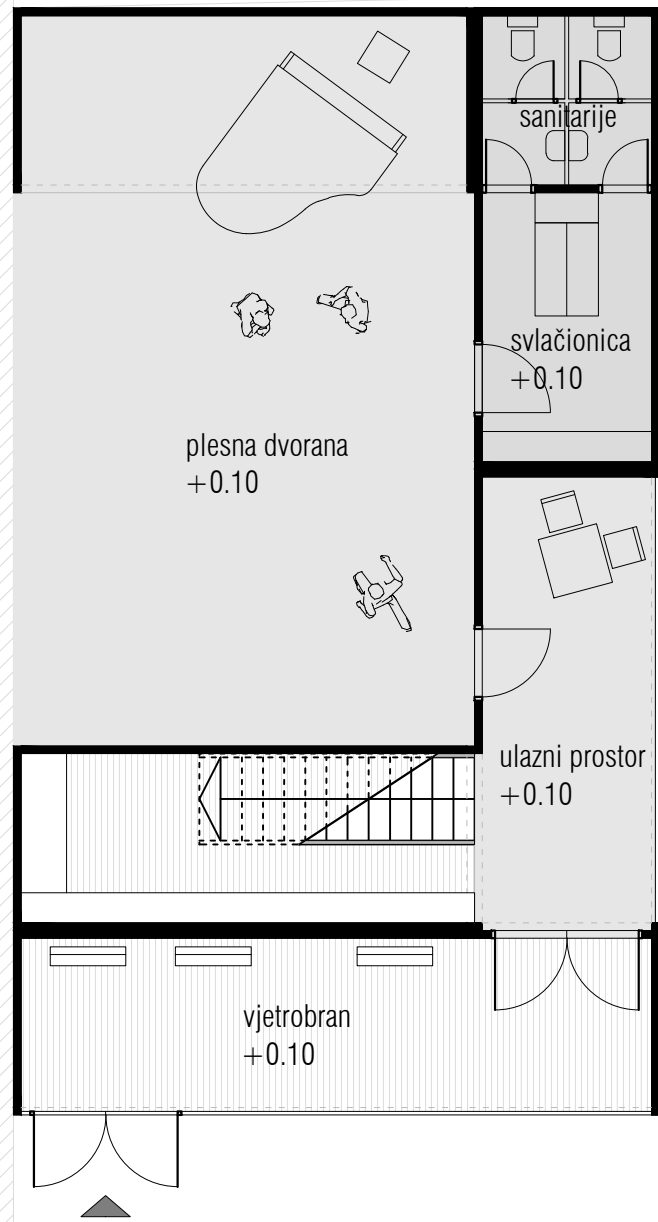

situacija s prizemljem M 1:500

situacija

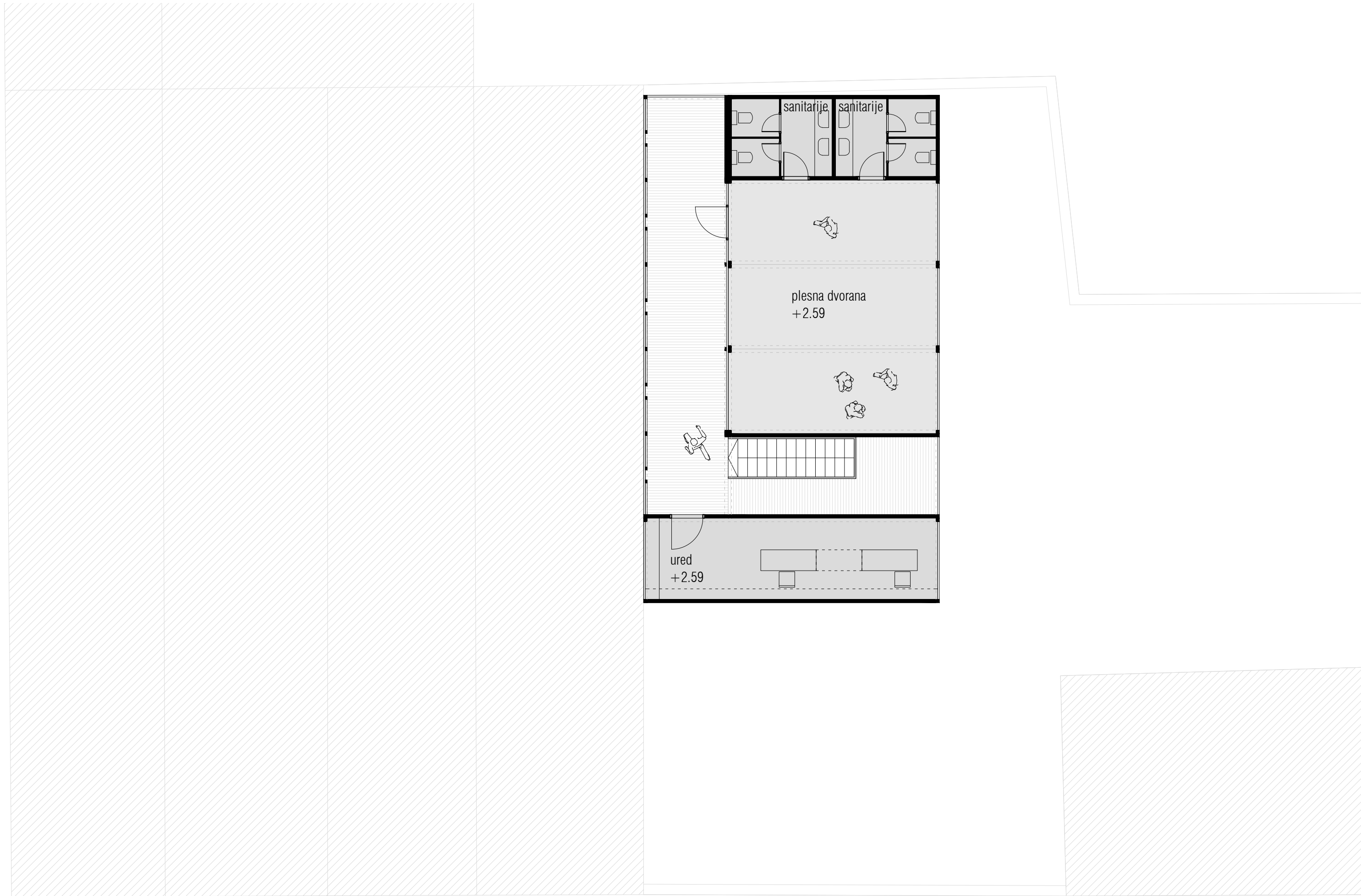
M 1:500

0 1

5m ↘

tlocrt prizemlja M 1:100

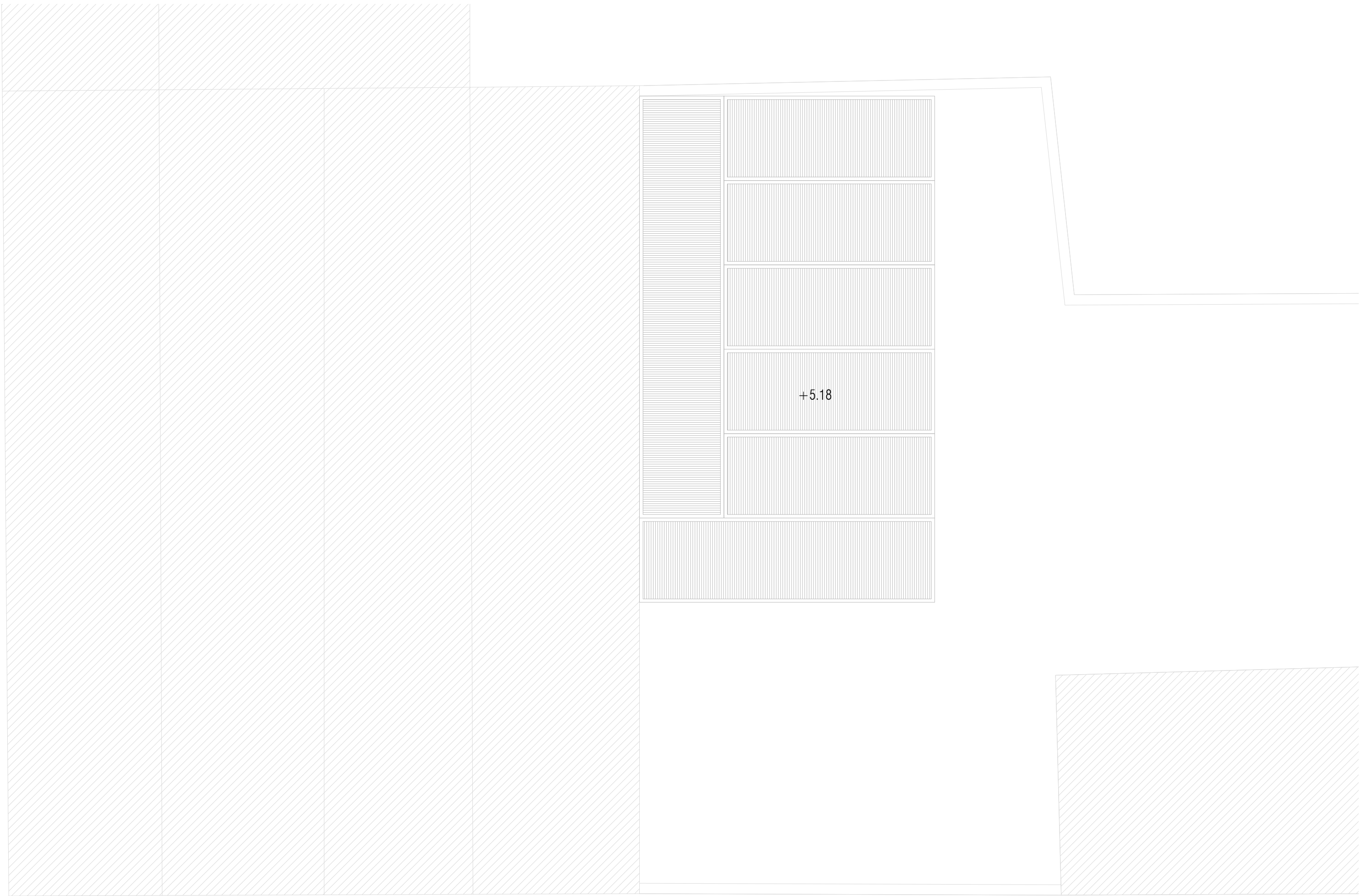

0 1

5m ↗

tlocrt 1.kata

M 1:100

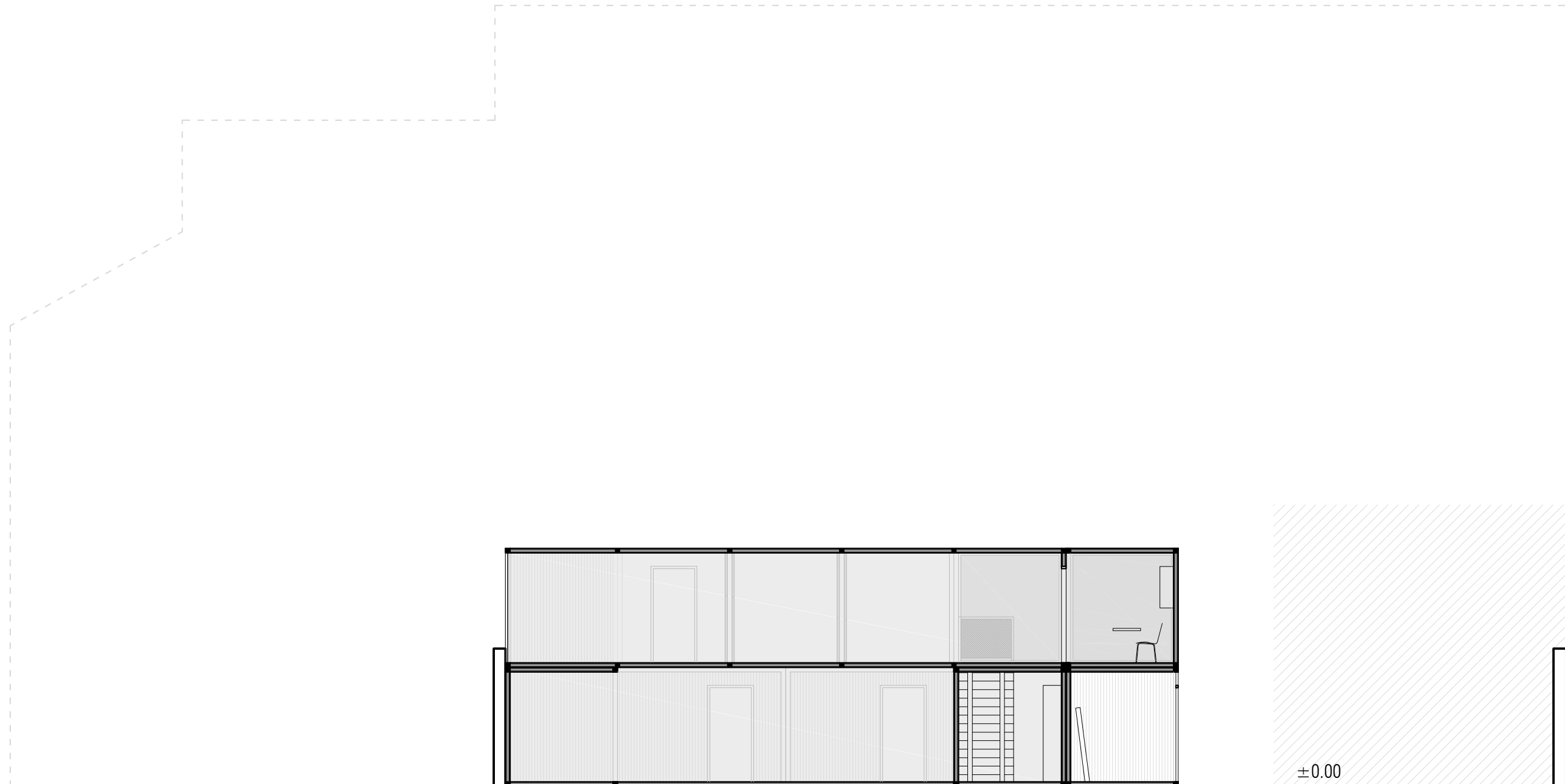
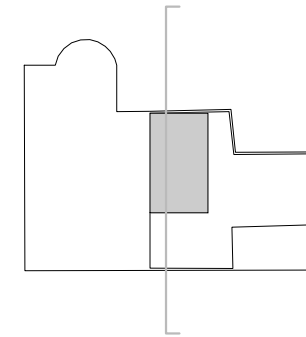

l₀ l₁

5m ↗

tlocrt krova

M 1:100

+5.18

+2.59

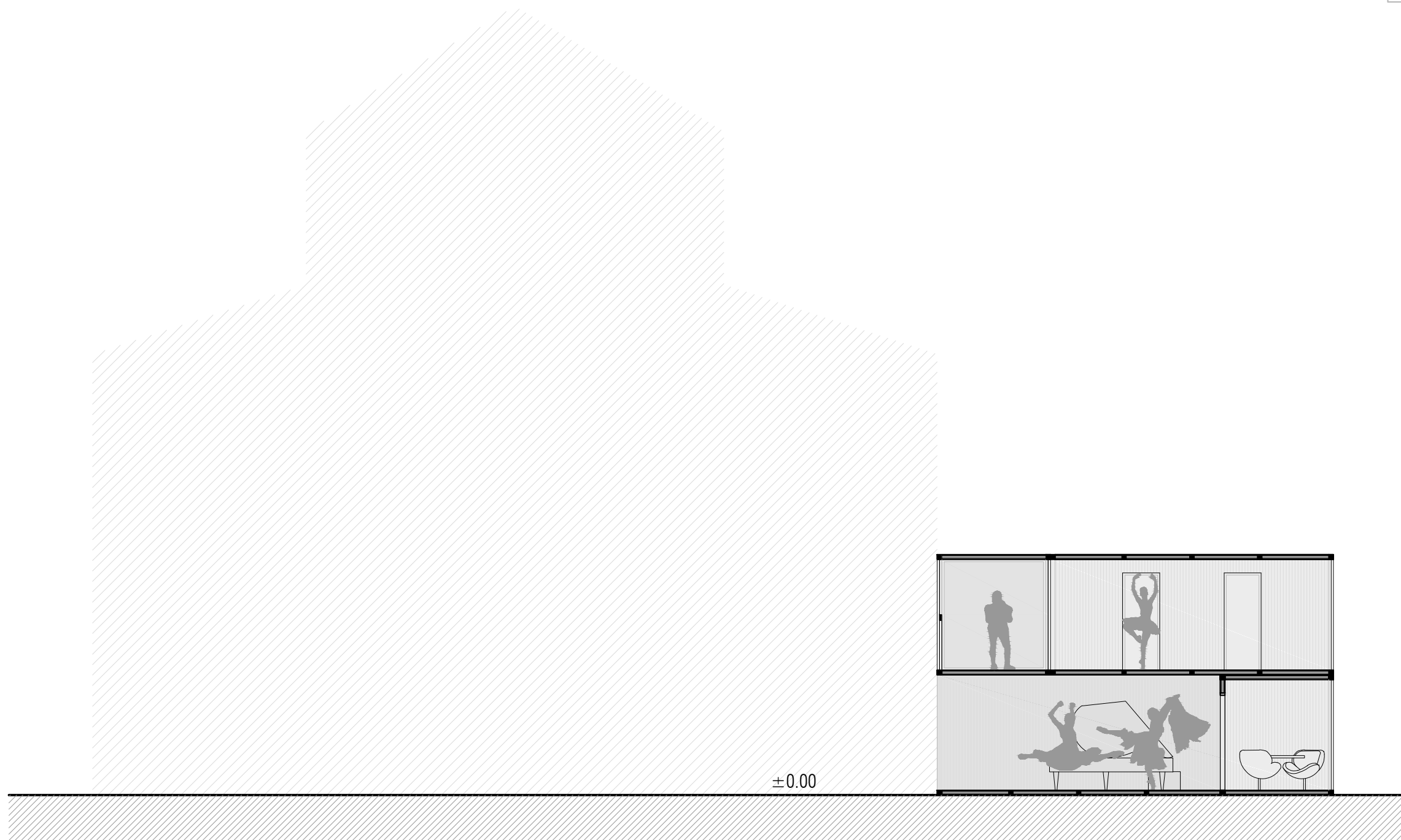
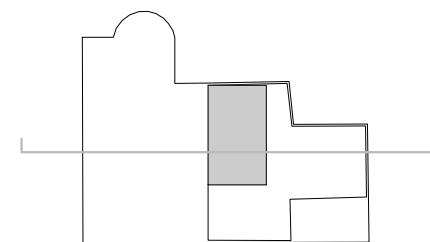
±0.00

+0.10

0 1

5m

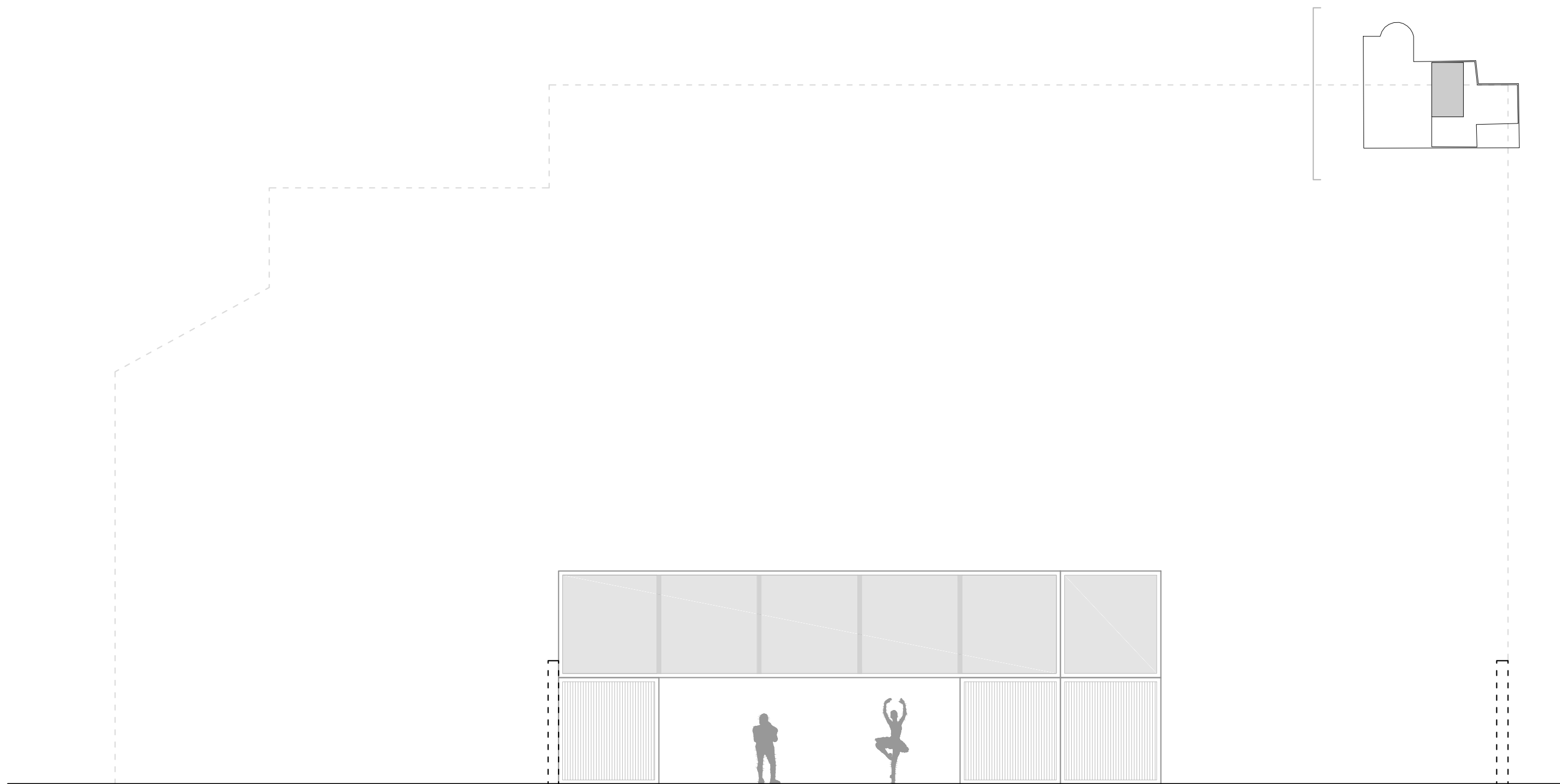
presjek 1-1 M 1:100

0 | 1

5m

presjek 2-2 M 1:100

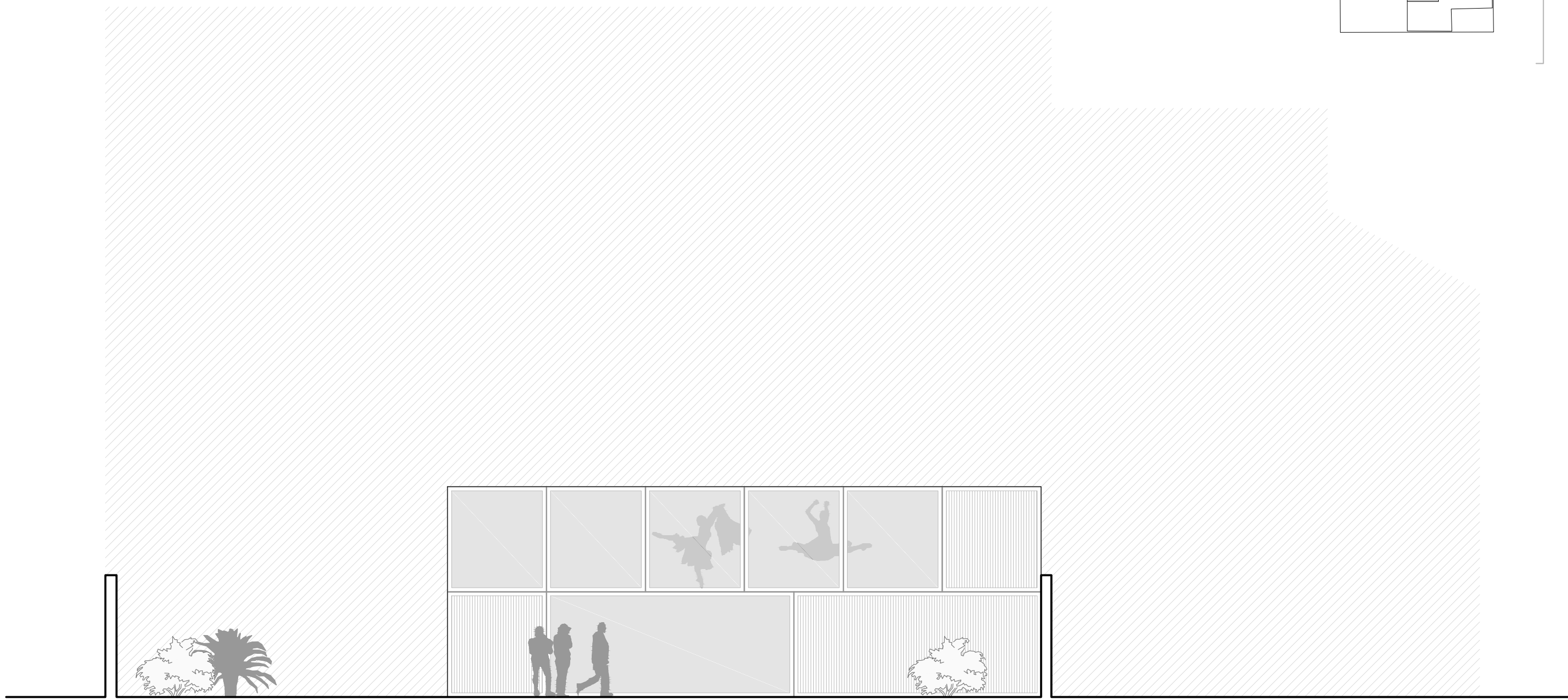
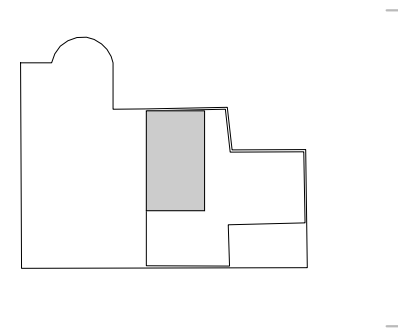

0 1

5m

sjeverozapadno pročelje

M 1:100

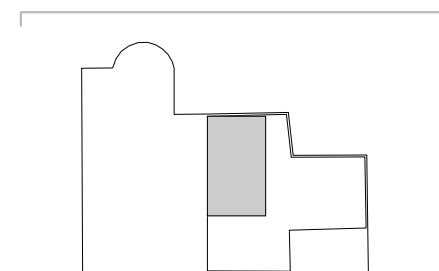

0 1

5m

jugoistočno pročelje

M 1:100

|₀ |₁

|_{5m}

sjeveroistočno pročelje

M 1:100

0 1

5m

jugozapadno pročelje

M 1:100

GRAFIČKI PRILOZI

Lokacija C
Caffe bar / Vidikovac

FOŠA

P+5

P

P+5

±0.00

P+5

P+5

0 5

25m

situacija s prizemljem

M 1:500

FOŠA

P+5

P

P+5

±0.00

+5.18

P+1

P+5

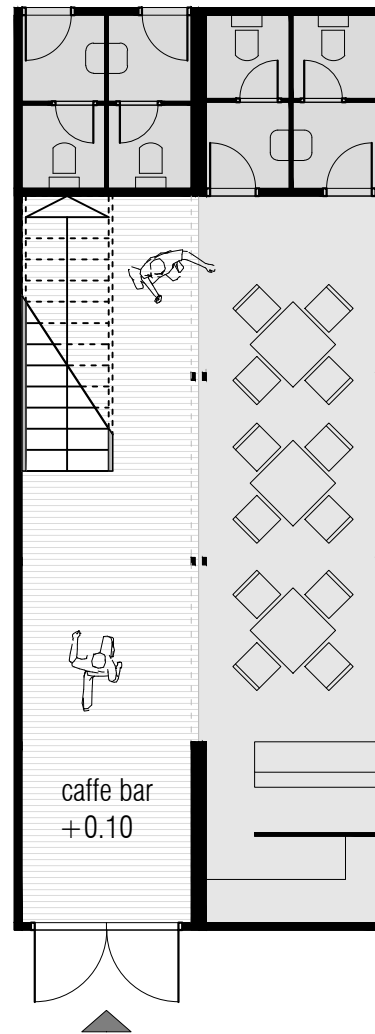
0 | 5

25m |

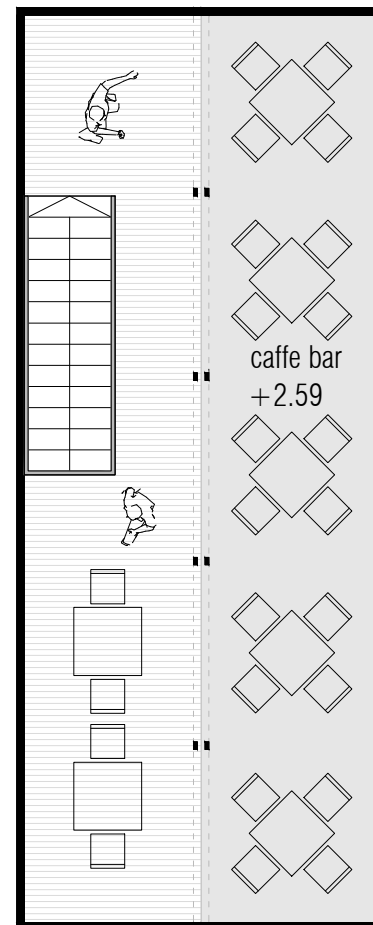
situacija

M 1:500

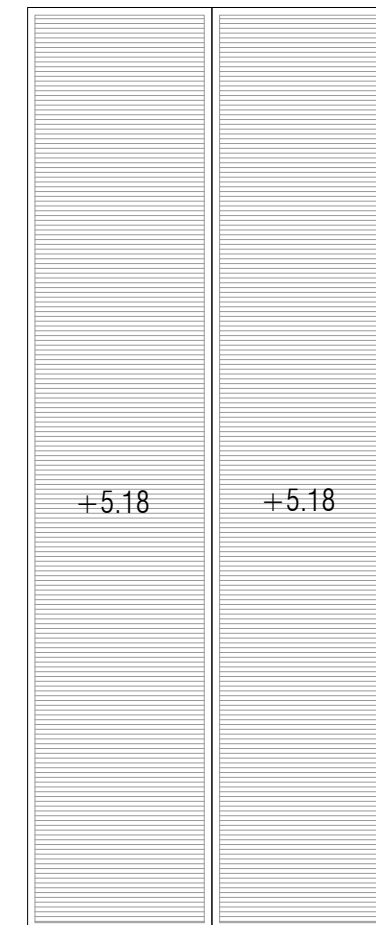
tlocrt prizemlja

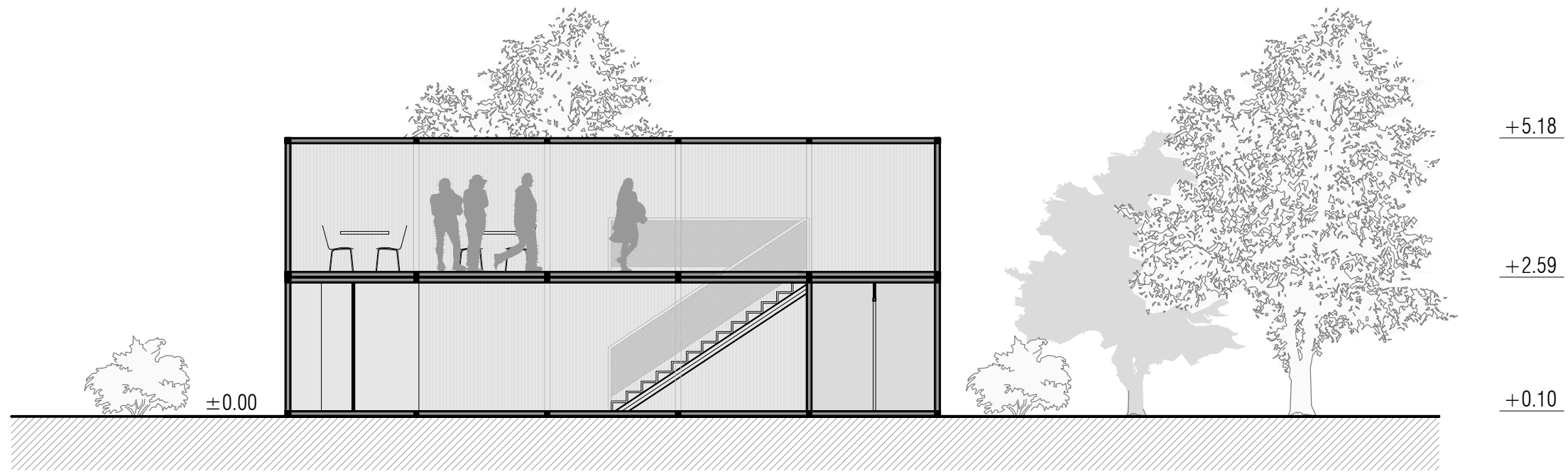

tlocrt 1. kata

tlocrt krova

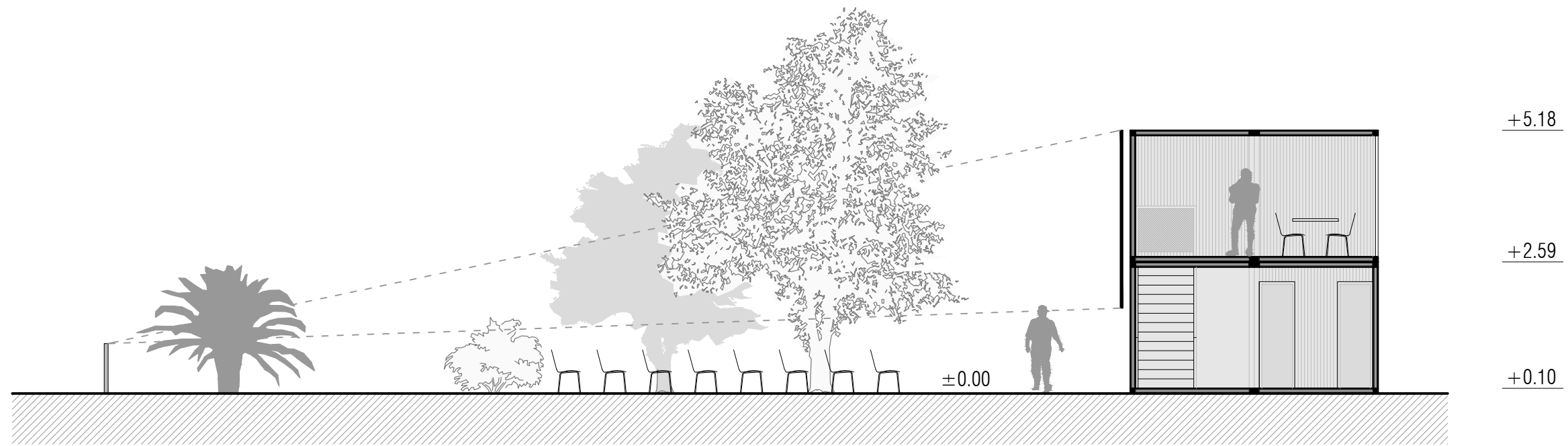
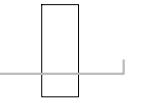

0 | 1

5m

presjek 1-1

M 1:100

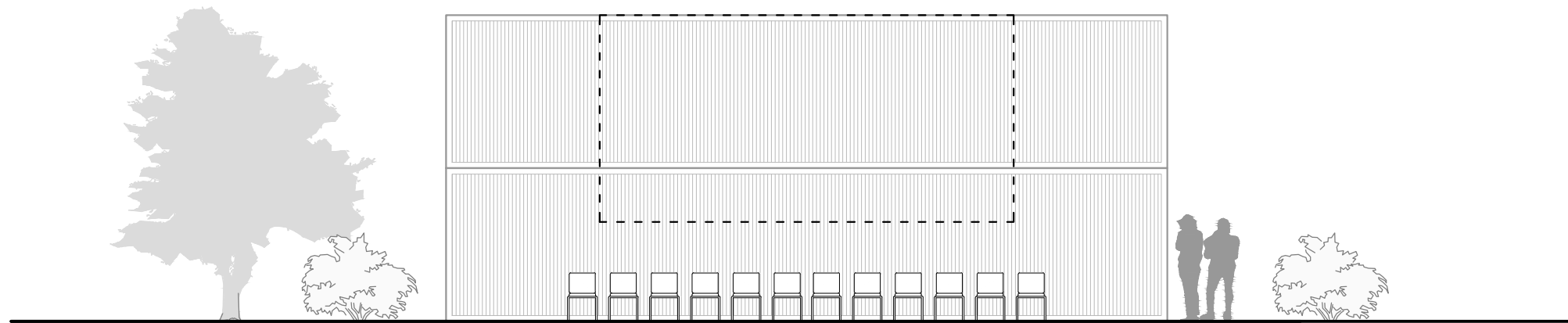
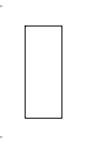

0 1

5m

presjek 2-2

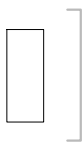
M 1:100

|₀ |₁

|_{5m}

sjeverozapadno pročelje M 1:100

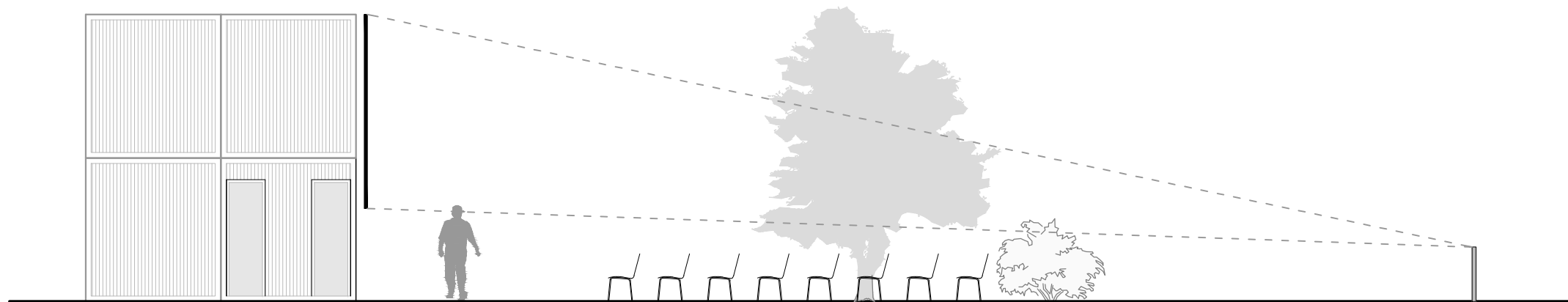
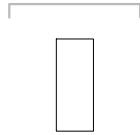

|₀ |₁

|_{5m}

jugoistočno pročelje

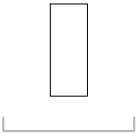
M 1:100

0 1

5m

sjeveroistočno pročelje M 1:100

| 0 | 1

| 5m

jugozapadno pročelje

M 1:100

iskaz površina:

LOKACIJA A - KULTURNI CENTAR

-prizemlje

suvenirnica 22,32m²
trgovina 29,76m²
mjenjačnica 14,88m²
turistički ured 22,32m²
ulazni prostor 124,39m²
vjetrombran 28,54m²
blagajna 5,71m²
caffe bar 29,76m²
kino 73,77m²
spremište 12,00 m²
sanitarije 5,68m²

prizemlje ukupno:369,13m²

-1.kat

sanitarije 14,88m²
ured 14,88m²
izložbena dvorana 89,38m²
komunikacija 208,37m²
kinooperater 14,88m²
knjižnica 187,18m²
sanitarije 14,88
samostalan rad 29,76m²

1.kat ukupno:574,21m²

-2.kat

izložbena dvorana 178,30m²
skladišni prostor 29,76m²
sanitarije 30,25m²
knjižnica75,17m²

2.kat ukupno:313,48m²

UKUPNO ZGRADA A: 1256,82m²

iskaz površina:

LOKACIJA B - PLESNI CENTAR

-prizemlje

plesna dvorana 60,14m²
sanitarije 5,95m²
svlačionica 8,93m²
ulazni prostor 29,76m²
vjetrombran 20,83m²

prizemlje ukupno:125,61m²

-1.kat

plesna dvorana 46,00m²
sanitarije 15,12m²
hodnik 28,61m²
ured 21,69m²

1.kat ukupno:111,42m²

UKUPNO ZGRADA B: 237,03m²

iskaz površina:

LOKACIJA C - CAFFE BAR/VIDIKOVAC

-prizemlje

caffe bar 59,53m²

prizemlje ukupno:59,53m²

-1.kat

caffe bar 59,53m²

1.kat ukupno:59,53m²

UKUPNO ZGRADA C: 119,06m²

ZAHVALA

profesoru Gabriću
profesorici Golem
roditeljima i braći
prijatelju Tihomiru
djevojci Ivani

na pomoći i podršci tijekom izrade diplomskog rada